

धनंजय मुंडेंनी कृषी विभागातल्या भ्रष्टाचाराची फाईल गायब केली

अंजली दमानियांचा आरोप

मुंबई : धनंजय मुंडें यांनी कृषी विभागातल्या भ्रष्टाचाराची आणि गौडबंगालाची फाईल गायब केली आहे, असा आरोप आज सामाजिक कार्यकर्त्या अंजली दमानिया यांनी केला. त्यामुळे पुन्हा एकदा महाराष्ट्रातल्या कृषी विभागातला घोटाळा आणि आरोप चर्चेत आलेत. कृषी सचिव व्ही. राधा यांनी मंत्र्यांना कृषी विभागातल्या भ्रष्टाचाराची फाईल पाठवली होती. हीच फाईल धनंजय मुंडें यांनी गायब केल्याचा दावा अंजली दमानिया यांनी केलाय. दमानिया यांच्या आरोपावर धनंजय मुंडें यांची प्रतिक्रिया अद्याप तरी आलेली नाही. अंजली दमानिया यांनी 'एक्स'वर एक पोस्ट केली आहे. त्यात त्या म्हणतात की, 'मंडम व्ही. राधा या कृषी सचिव असताना, कृषी विभागात झालेल्या भ्रष्टाचाराच्या आणि गौडबंगालाच्या रिपोर्टची फाईल मंत्र्यांना पाठवली. ही फाईल धनंजय मुंडें यांनी गायब केली. आज लोकायुक्तांच्या सुनावणी दरम्यान, मी हे लोकायुक्तांपुढे मांडल्यानंतर, प्रतिभा पाटील नावाच्या उपसचिवांनी लोकायुक्तांना कन्फर्म केले, की ही फाईल मंत्र्यांना दिल्याचा जावक क्रमांक नाही.

भाजपचा तंत्रज्ञानाच्या मदतीने लोकशाहीवर हल्ला आमदार जितेंद्र आव्हाड यांचा आरोप

मुंबई : महाराष्ट्राच्या विधानसभा निवडणुकीत भारतीय जनता पक्ष (भाजप) आणि त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी तंत्रज्ञानाच्या पद्धतीने लोकशाहीवर पद्धतशीर हल्ला केला. मतदार यादीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर भाजपला सोयीचे बदल करण्यात आले, असा आरोप राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे (शरद पवार) ज्येष्ठ नेते, आमदार जितेंद्र आव्हाड यांनी केला आहे. महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर १९ ऑक्टोबर रोजी महाविकास आघाडीकडून केंद्रीय निवडणूक आयोगाला आणि राज्य निवडणूक आयोगाला निवेदन देण्यात आले आहे. त्या निवेदनाचा हवाला देत आव्हाड यांनी निवडणूक आयोगावर आयोगावर पुन्हा आरोप केले आहे. महाराष्ट्राच्या विधानसभा निवडणुकीत जे घडले, ते केवळ निवडणुकीतील गैरप्रकार नव्हते, तर लोकशाही व्यवस्थेवर तंत्रज्ञानाच्या मदतीने पद्धतशीरपणे चढवलेला हल्ला होता. १९ ऑक्टोबर २०२४ रोजी, मतदान सुरू होण्यापूर्वीच महाविकास आघाडीने निवडणूक आयोगाला औपचारिकपणे भाजप अनेक मतदारसंघांमध्ये मोठ्या प्रमाणात मतदार याद्यांमध्ये फेरफार करत असल्याबद्दल सतर्क केले होते.

पुणे ते कोल्हापूर महामार्गावर टोलवसुली बंद करा : राजू शेटी

कोल्हापूर: स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेचे अध्यक्ष माजी खासदार राजू शेटी यांनी पुणे बंगळूर राष्ट्रीय महामार्गावर पुण्यापासून कोल्हापूर आणि कागल ते बेळगाव हद्दीत टोल वसुली बंद करण्यासाठी कायदेशीर नोटीस राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाला पाठवली आहे. येत्या आठवडाभरात राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाने याबाबत कार्यवाही न केल्यास पुढील आठवड्यात अवमान याचिका दाखल करणार असल्याचे राजू शेटी यांनी म्हटले आहे. राजू शेटी म्हणाले, सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार पुणे ते कोल्हापूर व कागल ते बेळगाव या दोन्ही राष्ट्रीय महामार्गावर वाहनधारकाकडून टोल वसुली करता येणार नाही. काल याबाबत मी राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण यांना तातडीने या दोन्ही महामार्गावरील टोल बंद करण्यात यावे याबाबत कायदेशीर मार्गाने नोटीस दिली आहे. येत्या आठवड्याभरात राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाने याबाबत कार्यवाही न केल्यास पुढील आठवड्यात अवमान याचिका दाखल करणार असल्याचे शेटी यांनी म्हटले आहे. दरम्यान, केरळमधील पलियावकारा टोल नाक्यावरील टोलवसुली स्थगित करण्याच्या केरळ उच्च न्यायालयाच्या आदेशाला आव्हान देणारी भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाची याचिका सर्वोच्च न्यायालयाने फेटाळून लावली आहे.

रायगडमध्ये उरणजवळ मासेमारी बोट समुद्रात बुडाली

मुंबई : गेल्या तीन दिवसांपासून मुंबई आणि कोकण किनारपट्टीवर सुरू असलेल्या मुसळधार पावसामुळे समुद्राला उधाण आले असताना, आज सकाळी उरणजवळ एक मासेमारी बोट बुडाल्याची घटना घडली आहे. आज सकाळी साडेअठरा वाजण्याच्या सुमारास करंजा रिसर्चसरात ही दुर्घटना घडली. ही बोट गुजरातच्या हद्दीतील मच्छिमारांची असल्याचे सांगितले जात आहे. समुद्रातील पाण्याचा जोरदार प्रवाह बोटटी शिरल्याने ही बोट थेट बुडाल्याचे म्हटले जात आहे. या बोटटी सात खलाशी असून सर्वाना सुखरूप वाचवण्यात यश आले आहे. हेलिकॉप्टरच्या मदतीने युद्धपातळीवर बचावकार्य राबवून या खलाशांना वाचवण्यात आले. या घटनेची माहिती मिळताच सीआयएसएफ, आणि नौदालाच्या गस्त नौकाद्वारे बचावकार्य करण्यात आल्याचे सांगितले जात आहे. मात्र भारतीय नौदलाने अद्याप या घटनेबाबत अधिकृत माहिती दिलेली नाही.

स्कूल व्हॅन नियमावली अंतिम करून अधिसूचना जारी करावी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतूकीसह रोजगाराच्या संधीसाठी परिवहन विभागाकडून स्कूल व्हॅन नियमावली आणण्यात येत आहे. ही नियमावली अंतिम करून याबाबत तातडीने अधिसूचना जारी करावी, असे निर्देश परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी दिले. परिवहन आयुक्त कार्यालयात आयोजित बैठकीत स्कूल व्हॅन बाबत सादरीकरण करण्यात आले. त्यावेळी परिवहन मंत्री बोलत होते. बैठकीस परिवहन आयुक्त विवेक भीमनवार, सहसचिव राजेंद्र होळकर, अपर परिवहन आयुक्त भरत कळसकार, सह परिवहन आयुक्त जयंत पाटील आदी उपस्थित होते. सेवानिवृत्त अतिरिक्त परिवहन आयुक्त जितेंद्र पाटील यांनी सादरीकरण केले. यावेळी परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक म्हणाले की, अत्याधुनिक सुरक्षा व सुविधांनी युक्त असलेली अधिकृत स्कूल व्हॅन विद्यार्थ्यांना उपलब्ध होण्यासाठी आधीच्या नियमात बदल करण्यात येऊन नियमावली सुटसुटीत करावी. स्कूल व्हॅनचे भाडे मासिक तत्वावर आणि वर्षाच्या १० महिने कालावधीपर्यंत घेण्याबाबत बंधन असावे. नियमावलीमध्ये परिवहन समित्यांचे सक्षमीकरण, महिन्यातून एकदा समितीची बैठक श्रेणीतील असतील. यात चालक ओळखपत्र, श्रेणीतील असतील. यात चालक ओळखपत्र, वाहन प्रवेश, स्टोरेज रॅक आपत्कालीन निर्गमन, वाहन प्रवेश, स्टोरेज रॅक

जीएसटी भवनच्या पहिल्या टप्प्यातील इमारतीचे काम डिसेंबर २०२६ पर्यंत पूर्ण करावे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : वडाळ्या येथे उभारण्यात येत असलेल्या जीएसटी भवनच्या चार पैकी पहिल्या इमारतीचे काम डिसेंबर २०२६ पर्यंत पूर्ण करावे. इमारतीचे बांधकाम पूर्ण झाल्यानंतर या इमारतीमध्ये मुंबईमधील भाड्याच्या जागेमध्ये असलेली शासकीय कार्यालये स्थलांतरित करावीत, अशा सूचना उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी दिल्या.

मंत्रालयातील उपमुख्यमंत्री कार्यालयातील समिती कक्षामध्ये जीएसटी भवन येथे विविध शासकीय कार्यालयांना जागा वाटप करण्याविषयी बैठक झाली. त्यावेळी उपमुख्यमंत्री श्री. पवार बोलत होते. बैठकीस वित्त विभागाचे अपर मुख्य सचिव ओ. पी. गुप्ता, नियोजन विभागाचे अपर मुख्य सचिव डॉ. राजगोपाल देवरा, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अपर मुख्य सचिव मनीषा म्हैसकर, जीएसटी आयुक्त आशिष शर्मा यांच्यासह संबंधित अधिकारी उपस्थित होते. जीएसटी भवनची इमारत कापोंरेट धर्तीवर तयार करावी असे सांगून उपमुख्यमंत्री पवार म्हणाले की, या इमारतीमध्ये शासकीय कार्यालयांना जागा देताना नियमाप्रमाणे जागेचे वाटप करण्यात यावे. सध्या भाड्याच्या जागेमध्ये असलेल्या कार्यालयांच्या जागेची माहिती घेऊन जागा वाटप करावी. जागेचे वाटप झाल्यानंतर शिल्लक राहणारी जागा खासगी कंपन्यांना भाड्याने देण्याबाबत प्रस्ताव करावा. शासकीय कार्यालयांना जागा वाटपासाठी अपर मुख्य सचिव वित्त विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग आणि जीएसटी आयुक्त यांची संयुक्त समिती स्थापन करावी, अशा सूचनाही उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी दिल्या. वडाळ्या येथील जीएसटी भवन या इमारतीमध्ये उपलब्ध असलेल्या हजार चौ. फूट जागेमध्ये शासनाची कार्यालये असणार आहेत.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या सूचना

मुंबई ते गोवा राष्ट्रीय महामार्गावर गणेशोत्सवादरम्यान जड वाहनांना वाहतूक बंदी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : गणेशोत्सवासाठी मुलींचे आगमन, गौरी गणपती विसर्जन, परतीचा प्रवास आदींसाठी सार्वजनिक हितास्तव मुंबई ते गोवा राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ६६ वर वजनक्षमता १६ टन किंवा १६ टनापेक्षा जास्त वाहनांना मोटार वाहन अधिनियम १९८८ च्या कलम १५५ मधील तरतुदीनुसार वाहतूक बंदी करण्यात आली आहे. गणेशोत्सवाच्या पूर्व तयारीचा प्रवास म्हणून २३ ऑगस्ट रोजी मध्यरात्री १२ वाजेपासून ते २८ ऑगस्ट रोजी रात्री ११ वाजेपर्यंत या कालावधीत जड वाहनांना वाहतूक बंदी असणार आहे. यामध्ये अवजड वाहने, ट्रक, मल्टीएक्सल, ट्रॅलर, लॉरी आदी वाहनांचा समावेश आहे.

तसेच ५ व ७ दिवसांच्या गणपतीचे विसर्जन, गौरी गणपती विसर्जन आणि परतीच्या प्रवासासाठी ३१ ऑगस्ट आणि २ सप्टेंबर रोजी सकाळी ८ वाजेपासून रात्री ११ वाजेपर्यंत, अनंत चतुर्दशी ११ दिवसांचे गणपती विसर्जन, परतीचा प्रवासकरिता ६ सप्टेंबर रोजी सकाळी ८ वाजेपासून ते ७ सप्टेंबर २०२५ रोजी रात्री ८ वाजेपर्यंत या कालावधीत जड वाहतूकीस बंदी राहील. महामार्गावर बंदी असलेल्या कालावधी व्यतिरिक्त उर्वरित कालावधीत ज्यांची वजन क्षमता १६ टन किंवा १६ टनापेक्षा जास्त आहे, अशा वाहनांना २८ ऑगस्ट रोजी रात्री ११ वाजेपासून ते ३१ ऑगस्ट रोजी सकाळी ८ वाजेपर्यंत, ३१ ऑगस्ट रोजी रात्री ११ वाजेपासून ते २ सप्टेंबर रोजी सकाळी ८

वाजेपर्यंत आणि सप्टेंबर रोजी रात्री ११ वाजेपासून ते ६ सप्टेंबर रोजी सकाळी ८ वाजेपर्यंत वाहतूकीस परवानगी राहील. तसेच सर्व वाहनांना ७ सप्टेंबर रोजी रात्री ८ वाजेनंतर नियमित वाहतूकीस परवानगी असेल. हे निर्बंध जेएनपीटी बंदर ते जयगड बंदर येथून आयात- निर्यात मालाची वाहतूक करणारी वाहने, दूध, पेट्रोल, डिझेल, स्वयंपाकाचे गॅस सिलेंडर, औषधे, लिक्वीड मेडीकल ऑक्सिजन, अन्न धान्य, भाजीपाला व नाशवंत माल आदी जीवनावश्यक वस्तूंची वाहतूक करणाऱ्या वाहनांना लागू राहणार नाही. तसेच मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६६ च्या रस्ता रुंदीकरण, रस्ता दुरुस्ती कामकाज आणि साहित्य, माल ने - आण करणाऱ्या वाहनांनाही ही बंदी लागू राहणार नाही. यासंदर्भात वाहतूकदारांना संबंधित वाहतूक विभाग, महामार्ग पोलीस यांनी प्रवेशपत्र देण्याची कार्यवाही करावी.

कोकणात जाणाऱ्या गणेशभक्तांचा आणि महामार्गाचा विचार करून पोलीस आयुक्त, नवी मुंबई आणि संबंधित जिल्ह्यांचे पोलीस अधीक्षक यांनी जड, अवजड वाहनांवरील वाहतुकीचे निर्बंध शिथील करण्याबाबत प्राप्त परिस्थितीनुसार आपले स्तरावर योग्य तो निर्णय घ्यावा. तसेच जेएनपीटी व जयगड बंदरातून आयात - निर्यात मालाची वाहतूक सुरू राहील, याकरिता वाहतुकीचे नियोजन करण्यात यावे, असे सहसचिव राजेंद्र होळकर यांनी आदेशात नमूद आहे.

पाच आयएसएस अधिकार्यांच्या बदल्या

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : राज्यात आयएसएस अधिकार्यांच्या बदल्यांचा सिलसिला सुरूच आहे. नुकत्याच झालेल्या बदल्यांमध्ये सात अधिकार्यांची नियुक्ती करण्यात आली होती. यामध्ये डॉ. अशोक करंजकर यांची उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळाचे सदस्य सचिव म्हणून नियुक्ती झाली आहे, तर संजय कोलते यांची मुंबईतील शिवाहाी पुनर्वसन प्रकल्पाचे व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. दरम्यान, आता आणखी पाच आयएसएस अधिकार्यांच्या बदल्या करण्यात आल्या असून, योगेश कुंभेजकर यांना वाशिम जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारीपदी नियुक्त करण्यात आले आहे.

राज्यात पाच आयएसएस अधिकार्यांच्या बदल्यांचे आदेश जारी करण्यात आले आहेत. या बदल्यांनुसार वाशिम, अकोला आणि परभणी जिल्ह्यांना नवे जिल्हाधिकारी मिळाले आहेत. योगेश कुंभेजकर यांची वाशिमचे, वर्षा मीना यांची अकोलाचे आणि संजय चव्हाण यांची परभणीचे जिल्हाधिकारी म्हणून नियुक्ती झाली आहे. तसेच, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज), अकोला येथे भुवनेश्वरी एस. यांची व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. दरम्यान, रघुनाथ गावडे यांची मुंबईच्या अतिरिक्त मुद्रांक शुल्क निंत्रक पदावर नियुक्ती करण्यात आली आहे. तुकाराम मुंडे यांची दिव्यांग कल्याण विभागाचे सचिव म्हणून बदली झाल्यानंतर रिक्त झालेल्या असंघटीत कामगार विकास आयुक्तपदी काही दिवसांपूर्वी सुशील खोडवेकर यांची नियुक्ती करण्यात आली. तर, तुकाराम मुंडेंना दिव्यांग

कल्याण विभागाच्या सचिवपदाची जबाबदारी देण्यात आली आहे. या पाच अधिकार्यांच्या झाल्या बदल्या १. योगेश कुंभेजकर यांची वाशिमचे जिल्हाधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. २. रघुनाथ गावडे यांची मुंबईच्या अतिरिक्त मुद्रांक शुल्क निंत्रक म्हणून नियुक्ती. ३. संजय चव्हाण यांची परभणीच्या जिल्हाधिकारी म्हणून नियुक्ती. ४. भुवनेश्वरी एस.यांची महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज), अकोलाच्या व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून नियुक्ती. ५. वर्षा मीना यांची अकोलाच्या जिल्हाधिकारी म्हणून नियुक्ती.

अमेरिकेने लादलेल्या टॅरिफला इष्टापत्तीत परावर्तित करणार : मुख्यमंत्री

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : अमेरिकेने भारतातून आयात होणाऱ्या मालावर टॅरिफ लावून भारताला अडचणीत आणण्याचा प्रयत्न केला आहे. मात्र पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वात भारत अमेरिकेने निर्माण केलेल्या आव्हानांना न घाबरता आपली पावले टाकत आहे. आपल्या मालासाठी पर्यायी बाजारपेठ शोधून अमेरिकेने लादलेल्या टॅरिफला इष्टापत्तीत परावर्तित करावे, असे आवाहन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी गुरुवारी केले.

या आपत्तीला संधी मानून राज्याच्या इज ऑफ इंडिंग बिझनेस मध्ये १०० बदल करण्यात यावेत. इज ऑफ इंडिंग बिझनेस धोरणाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी स्वतंत्र वॉर रूम ची निर्मिती करण्यात यावी, असे आदेशीर फडणवीस यांनी दिले. सहाही अतिथीगृह येथे जागतिक आयात निर्यात धोरणाच्या अनुषंगाने करण्यात येणाऱ्या उपाय योजनांबाबत

आयोजित बैठकीत फडणवीस बोलत होते. मुख्यमंत्री म्हणाले, इज ऑफ इंडिंग बिझनेस साठी निर्माण करण्यात येणाऱ्या वॉर रूमचा दर महिन्याला आढावाही घेण्यात येईल. राज्यामध्ये खाजगी औद्योगिक पार्कसाठी उद्योजकांना प्रोत्साहन देण्यात यावे. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ औद्योगिक वसाहतींच्या बाहेर असे औद्योगिक पार्क विकसित करण्यासाठी स्पष्ट धोरण आणावे. यामध्ये लघु आणि मध्यम उद्योगांचा प्राधान्याने अंतर्भाव असावा. त्यातून उद्योजकांना उद्योगासाठी लागणारे परवाने तातडीने मिळतील.

'अंधत्व मुक्त महाराष्ट्र'च्या मुख्यमंत्र्यांच्या संकल्पनेला 'दृष्टी यज्ञ'च्या माध्यमातून बळ

आतापर्यंत १,८०० शाळांमधील ७.५ लाख विद्यार्थ्यांची नेत्र तपासणी पूर्ण

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : अंधत्व मुक्त महाराष्ट्र करणे हे राज्य शासनाचे उद्दिष्ट आहे. शासनामार्फत याबाबत विविध उपाययोजना करण्यात येत आहेत. याचाच एक भाग म्हणून शालेय विद्यार्थ्यांच्या नेत्र तपासणीसाठी एप्रिल २०१९ मध्ये मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या संकल्पनेतून महाराष्ट्र शासन, वनसईट एसीलर लक्सोटीका फाउंडेशन आणि रत्ननिधी चॅरिटेबल ट्रस्ट यांच्यात करार करण्यात आला असून आतापर्यंत १९ जिल्ह्यांच्या १८०० शाळांमधील ७.५ लाख विद्यार्थ्यांची तपासणी करण्यात आली आहे.

शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये दृष्टीदोष असल्यास त्यांच्यामध्ये न्यूनगंड निर्माण होऊन त्यांच्या शैक्षणिक वाचचालीवर त्याचा नकारात्मक परिणाम होऊ शकतो. यामुळे मुख्यमंत्र्यांच्या पुढाकारातून शासनाने नेत्र तपासणी आणि चष्मे बनविणाऱ्या जगातील सर्वात मोठ्या कंपन्यांपैकी असलेल्या एसीलर लक्सोटीका सोबत भागीदारी करार केला. यानुसार २५ लाख शालेय विद्यार्थ्यांची नेत्र तपासणी करून विद्यार्थ्यांना आवश्यकतेनुसार मोफत चष्मे देण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे. त्यापैकी आतापर्यंत तपासणी झालेल्या आणि चष्माची आवश्यकता असलेल्या ४२,७६२ विद्यार्थ्यांना उच्च-गुणवत्तेच्या चष्म्यांचे वाटप

करण्यात आले आहे. या मोहिमेच्या माध्यमातून शहरांबरोबरच दुर्गम, ग्रामीण आणि आदिवासी शाळांतील विद्यार्थ्यांची देखील नेत्र तपासणी करण्यात येत आहे. 'दृष्टी यज्ञ - युनिव्हर्सल स्कूल आय हेल्थ प्रोग्राम' ही अशी योजना आहे ज्यामधून धूसर दृष्टीमुळे कोणत्याही मुलाचे शिक्षण बंद पडू नये याची दक्षता घेतली जाते. या माध्यमातून राज्यातील हजारो मुलांचे जीवन बदलत आहे.

महाराष्ट्रातील २५ लाख शालेय विद्यार्थ्यांची सखोल नेत्र तपासणी करून दृष्टी दोष असलेल्या विद्यार्थ्यांना मोफत चष्मे देणे हे या मोहिमेचे उद्दिष्ट आहे. यातील पहिल्या टप्प्यात विद्यार्थ्यांची नेत्र तपासणी झालेल्या

जिल्ह्यांमध्ये मुंबईवर ठाणे, पालघर, सातारा, नाशिक, पुणे, नांदेड, छत्रपती संभाजीनगर, नागपूर, सांगली, बीड, कोल्हापूर, चंद्रपूर, सोलापूर, अकोला, धुळे, जालना, बुलढेगा, सिंधुदुर्ग या जिल्ह्यांतील शाळांचा समावेश आहे.

गजबजलेल्या महानगरांपासून दुर्गम आदिवासी खेड्यांपर्यंत, या मोहिमेच्या माध्यमातून अशा शाळांपर्यंत पोहोच साधली आहे जिथे विद्यार्थ्यांना पूर्वी फळ स्पष्ट पाहण्यात अडचण येत होती. मोबाईल तपासणी युनिट्स, कुशल पथके आणि जागतिक दर्जाच्या एसीलर लक्सोटीका लेन्स यांनी धूसर दृष्टीची जागा स्पष्टता आणि नवीन आशेने घेतली आहे.

पुणे घाट परिसराला ऑरेंज अलर्ट

मुंबई: राज्यात पुढील २४ तासासाठी पुणे घाट परिसरात ऑरेंज अलर्ट देण्यात आला असून भारतीय हवामान विभाग आणि राष्ट्रीय रिमोट सेंसिंग केंद्र या केंद्रीय संस्था सोबत सतत संपर्क साधून पुढील हवामानाच्या अंदाजाची माहिती घेऊन सर्व जिल्ह्यांना प्रसारित करण्यात येत आहे. राज्य आपत्कालीन कार्य केंद्राकडून वापर करून मागील ७ दिवसात हवामानाचे २३९ अलर्ट २५३.७४ कोटी नागरिकांपर्यंत ररर च्या माध्यमातून पोहचवण्यात आले आहेत. संभाव्य आपत्तीच्या अनुषंगाने जिल्हा प्रशासनास सतर्क राहण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत, असे राज्य आपत्कालीन कार्य केंद्राकडून कळविण्यात आले आहे.

अतिवृष्टीमुळे गणेशोत्सव मंडपांचेही नुकसान

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१ : मुंबईत मागील दोन दिवसात झालेल्या पावसामुळे अनेक गणेशोत्सव मंडळांच्या परिसरात पाणी साचले होते. पाण्याचा निचरा झाल्यानंतर आता त्याठिकाणी चिखल झालेला आहे. त्यामुळे डासांची उत्पत्ती आणि साथीच्या आजारांचा प्रादुर्भाव होऊ नयेत यासाठी महापालिकेने तातडीने संबंधित ठिकाणी धूर आणि औषध फवारणी करावी, अशी मागणी वृन्मुंबई सार्वजनिक गणेशोत्सव समन्वय समितीने महापालिका आयुक्त भूषण गगराणी यांच्याकडे केली आहे.

मुंबईत नुकतेच अनेक सार्वजनिक मंडळांच्या गणेशमूर्तीचे मंडपातून आगमन झाले. मात्र, पावसामुळे मंडपाच्या ठिकाणी पाणी साचले असून चिखल झाला आहे. यामुळे येथे डासांची उत्पत्ती होण्याची शक्यता आहे, असे वृहन्मुंबई सार्वजनिक गणेशोत्सव समन्वय समितीचे अध्यक्ष अॅड. नरेश दहिबावकर यांनी सांगितले. पालिकेने ही बाब लक्षात घेऊन तातडीने धूर फवारणी आणि साथरोष प्रतिबंधात्मक औषध फवारणी करावी, अशी मागणी सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळांनी मुंबई महापालिका आयुक्त भूषण गगराणी यांच्याकडे केली आहे.

सिमाएँ सिर्फ दिमाग में होती है, उम्र में नहीं...

८० व्या वर्षी हिमालय एवरेस्ट बेस कॅम्प व ७९ व्या वर्षी अन्नपूर्णा कॅम्प पायी करून आलेले सत्यदेव वर्मा यांची गोविंदप्रसाद मुंदडा यांनी घेतलेली मुलाखत प्रश्न- एवरेस्ट बेस कॅम्प आणि अन्नपूर्णा बेस कॅम्प आपण कधी पूर्ण केला? अन्नपूर्णा बेस कॅम्प २४ मार्च २०२५ ते ४ एप्रिल २०२५ या कालावधीत तर एवरेस्ट बेस कॅम्प १४ एप्रिल २०२५ ते २८ एप्रिल २०२५ या कालावधीत पूर्ण केला. प्रश्न- अन्नपूर्णा बेस कॅम्प व एवरेस्ट बेस कॅम्पमध्ये काय फरक आहे? हिमालय पर्वत अतिविशाल महाकाय पर्वत श्रृंखला आहे. हिमालयाच्या सर्वात उंच शिखराला एवरेस्ट म्हणतात. पूर्वीचे लोक यास सागर माथा असे म्हणायचे. परंतु, इंग्लिश लोकांनी यास एवरेस्ट असे नाव दिले. या बेस कॅम्परूनच वर एवरेस्ट या शेवटच्या पॉईंटवर जाण्याचा रस्ता आहे. अन्नपूर्णा बेस कॅम्प हा वेगळ्या दिशेला आहे. दुसरा फरक म्हणजे एवरेस्ट (शिखर)ची उंची ८८४९ असून, एवरेस्ट बेस

पूर्ण करून आल्यानंतर पुन्हा ५ वर्षे वय कमी झाल्याचे अनुभव अनुभवामुळे आले. यामुळेच की काय, मी आता असे ठरवले आहे की, दूरवर्षी वेगवेगळे पॉईंट पूर्ण करून सर्व १८ पॉईंट्स आवुथात पायी जाऊन यायचे आहे. प्रश्न- आपल्या चमूमध्ये सर्वात शिखर मॅम्बर कोण होते? दोन्ही ट्रॅकमध्ये सर्वात वयस्कर मीच होते आणि सर्वात ज्युनियर मॅम्बर एवरेस्ट बेस कॅम्पमध्ये पुण्याचा १८ वर्षीय मुलगा तर अन्नपूर्णा कॅम्पमध्ये २२ वर्षाचा मुलगा सर्वात कमी वयाचा होता. दोन्ही वेळेस जेन्ससह काही लेडीज मॅम्बर पण होते. प्रश्न-आपल्या परिवाराने संमती दिली का? अरविंद हा माझा मुलगा लॉसएंजिल्स येथील इरविन मध्ये स्थानिक असून, शुभी ही सुन, पुण्यात मुलगी मनीषा व पराग हा जावई आहे. मुलाने जाण्यास तीव्र विरोध केला. परंतु, मी ठाम होते व गेलो. २६ एप्रिल २०२४ रोजी एवरेस्ट कॅम्प करून परतलो, त्याच दिवशी मुलाचा वाढ दिवस होता. तो एकच म्हणाला. तुम्ही सुखरूप आता माझ्या

वाढदिवशी परत आलात, हीच माझ्या आयुष्याची बेस्ट गिफ्ट आहे. दुसऱ्या ट्रॅकसाठी पुन्हा विरोध केला. कारण, हा ट्रॅक अत्यंत अवघड असा होता. परंतु, मी ऐकले नाही व जाऊन सुखरूप परत आलो. प्रश्न- या वयात एवढी उंच ट्रेकिंग करताना आपण घाबरले होते का? नाही, मी अजिबात घाबरलो नाही. मी आधीच चालायची तथा पळायची संपूर्ण प्रॅक्टिस करून गेलो होतो. प्रश्न- वाचकांना काय संदेश द्याल माझा असा संदेश आहे की, माणसाने एकदा मनात ठरवले की, तो काहीही करू शकतो. 'सिमाएँ सिर्फ दिमाग में होती है, उम्र में नहीं उम्र तो सिर्फ एक अंकड मात्र हैक असे सांगून ज्येष्ठ नागरिकांसाठी सुद्धा एकदा हिमालयावर जाऊन अनेकांचे अतिम अनुभव घ्यावे तथा आपला आत्मविश्वास हिमालयाएवढा वाढवल्याचे अनुभव घ्यावे, असे सांगितले. ज्यांना यासाठी मार्गदर्शन पाहिजे असतील ते मान्यवरी ९८८१७४०६९ या नंबरवर संपर्क साधू शकतात, असे ही वर्मा यांनी सांगितले.

सीए गोविंदप्रसाद एस. मुंदडा जालना

२२

कर्मवीर अण्णांच्या पत्नी लक्ष्मीबाई भाऊराव पाटील यांनी विद्यार्थ्यांसाठी गळ्यातलं मंगळसूत्र विकलं होतं. त्याच अत्यंत नामवंत अशा रयत शिक्षण संस्थेत बाया नाचवताना पहायला मिळव्यात हे समस्त बहुजन समाजाचे दुर्दैव म्हणावे लागेल. सुसंस्कृत महाराष्ट्राची अशी भीषण अधोगती आहे की नाही ? यावर आता मंथन होणे गरजेचे आहे. महाराष्ट्रात अशा अनेक शिक्षण संस्था आहे की, त्या संस्थेच्या संस्थापकांनी पदरमोड करून संस्था मोठ्या केल्या. एवढेच नव्हे तर कुटुंबातील महिलांनी गळ्यातील सोन्याचे दागिने मोडून गोरगरिबांच्या मुलांनी शिक्षण घ्यावे म्हणून त्यांच्या खाण्यापिण्याची व्यवस्था केली. त्याबाबतीत कर्मवीर भाऊराव पाटील उर्फ अण्णा यांनी जो त्याग केला, अशाच प्रकारचा त्यात नाशिक जिल्ह्यात मराठा विद्या प्रसारक शिक्षण संस्थेत कर्मवीर रावसाहेब थोरात आणि त्यांच्या परिवाराने देखील केला आहे. त्यामुळेच अशा शिक्षण संस्थांमध्ये पावित्र्य राखले जाणे गरजेचे वाटते. ग्रामस्थांचा हेतू वेगळा तर शिक्षण संस्थेचा हेतू वेगळा असू शकेल. परंतु समाजामध्ये त्यामुळे चुकीचा संदेश जातो. आता यानिमित्ताने पवार परिवारासह संस्थेतील कार्यकारी मंडळावर टीकास्त्र सोडले जातीलच. अशा कार्यक्रमासाठी परवानगी देऊ नये, असे ठराव कदाचित भविष्यात होतील. परंतु कित्येक वेळा ग्रामस्थांच्या पुढे संस्था चालकांना देखील जाता येत नसते. त्यामुळे संस्थेच्या प्रांगणात कोणते कार्यक्रम घ्यावेत याचा सालासार विचार झाला पाहिजे. ज्या संस्थेला देदीप्यमान शैक्षणिक वारसा आहे, अशा महाराष्ट्रातील नामांकित रयत शिक्षण संस्थेच्या प्रांगणात अश्वील 'नाच' हा प्रकार संतापजनकच ठरला. कारण या संस्थेकडे अत्यंत आदराने पाहिले जाते. पण या आदराला गालबोट लागेल असाच हा प्रकार म्हणावा लागेल. बरामतीच्या मोरगावमधील रयत शिक्षण शिक्षण संस्थेत मुलं शिक्षणासाठी येत असतात. मात्र या शिक्षण संस्थेच्या प्रांगणात झालेल्या एका कार्यक्रमात 'नाचा'चा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आल्याचं समोर आलं आहे. धक्कादायक बाब म्हणजे नाचताना डान्सरने अतिशय अश्वील हावभाव केल्याने संस्थेच्या हितचिंतकांना वाईट वाटले. सामाजिक कार्यकर्त्या अंजली दमानिया यांनीही संताप व्यक्त केला. गावच्या ग्रामदैवत भैरवनाथाच्या यात्रेनिमित्त आयोजित केलेल्या मनोरंजनाच्या ऑर्केस्ट्रच्या तो कार्यक्रम होता. रयत शिक्षण संस्थेअंतर्गत राज्यात अनेक ठिकाणी विद्यालयं चालवली जातात. ही राज्यातील एक नावाजलेली संस्था आहे. विशेष म्हणजे माजी केंद्रीय कृषिमंत्री शरद पवार आणि राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार, नाशिक जिल्ह्यातील राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे नेते अॅड. भगिरथ शिंदे यांच्यासारह अनेक जण या संस्थेचे नेतृत्व करतात. घडलेला प्रकार रयत शिक्षण संस्थेच्या प्रतिष्ठेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण करणारा असून शैक्षणिक संस्थेच्या पवित्रतेला धक्का लावणारा ठरला.

गा

वातील यात्रेमध्ये तमाशाच्या माध्यमातून नृत्याचे प्रकार हे ठरलेलेच असायचे. पूर्वीच्या काळी नृत्यांमध्ये एक विशेष अदाकारी होती. त्यात अश्वीलपणा नव्हता. परंतु आता मात्र त्यात एक वेगळेपणाच आला आहे. गौतमी पाटील, माधुरी पवार यांसारख्या ऑर्केस्ट्रा डान्सर मुलींना आजकाल 'कला' व 'सांस्कृतिक' कार्यक्रमाच्या नावाखाली स्टेजवर बोलावले जाते. आज महाराष्ट्रात असा एकही कानाकोपरा नाही जिथे यांनी हजेरी लावली नसेल. विशेषतः दहीहंडी, गणेशोत्सव, नवरात्र किंवा कुठलाही उत्सव कार्यक्रम जवळ आला की यांचे शो ठरलेले असतात. कुठेही सांस्कृतिक या नावाखाली कार्यक्रम होत असला तरी या मुलींना हजेरी लावायला बोलावले जातेच. यामध्ये महत्त्वाचे म्हणजे अशा गडगंज कार्यक्रमांना राजकीय पाठबळ असते. राजकीय नेत्यांना गर्दी हवी असते आणि लोकांना मनोरंजन हवे असते. कलाकार म्हणवणाऱ्यांना पैसा हवा असतो. म्हणूनच राजकीय अधिष्ठान असलेल्या कार्यक्रमांमध्ये या मुलींना पहिले प्राधान्य दिले जाते. त्यांच्यासाठी मोठमोठे बॅनर, पोस्टर, विशेष गाव्या, सुरक्षा, लोकांसमोर सत्कार, सगळे ठरलेले असते. राजकीय लोक त्यांना स्वतःच्या पैसाने प्रोत्साहन देतात. कारण यातून त्यांची लोकप्रियता वाढते आणि त्या मुलींकडेही पैशाचा ओघ जाऊन मिळतो. पण आजकाल रंगमंचावर घडते काय तर डोळे मारणे, शिट्ट्या वाजवणे, विचित्र हालचाली करून अंगविक्षेप दाखवणे, अंगप्रदर्शन करणारे हावभाव करणे हेच या कार्यक्रमांचे मुख्य आकर्षण असते. अशा प्रकारच्या अभिनयालाच ही मंडळी कला म्हणतात. या सगळ्याला कला म्हणणे देखील ही पुरुषसत्ताक मानसिकतेचीच देण आहे. कारण मंचावर स्त्रिया वस्त्रप्रमाणे उभ्या केल्या जातात आणि पुरुषी वासना संस्कृती म्हणून लोकांसमोर मिरवली जाते. हे आधुनिक सर्जामी तंत्र आहे. जुन्या काळी जसे जमावाला दारू तमाशाने बहकवायचे, तसेच आज लोकांना अशा अश्वील कार्यक्रमांनी फसवले जाते. खऱ्या अर्थाने लोककला म्हणजे ग्रामीण भागातील जीवन, लोकपरंपरा, सधेचे, शौर्य, भक्ती किंवा संस्कार यांचे दर्शन घडवणारी कला. पण इथे लावणी, तमाशा लोककलांच्या नावाखाली अश्वील हालचालींचे प्रदर्शन होते.

अण्णा.. आम्हाला माफ करा!

थर्ड अम्पायर

जयंत महाजन

jayantmahajansir@gmail.com

मोबा. ९४२०६९१४२०

कला ही समाजाला विचार देणारी, प्रेरणा देणारी, माणसाला सौंदर्यदृष्टी आणि नैतिक मूल्यं शिकवणारी असते. परंतु या मुली आणि त्यांना प्रोत्साहन देणारे आयोजक केवळ पैसा, टाळ्या आणि स्वस्त लोकप्रियतेसाठी मंचाचा वापर करत आहेत. त्यांचे कार्यक्रम हे क्षणिक डान्स' समाजात 'संस्कृती' म्हणून पोसले जात आहेत.

आकर्षण निर्माण करतात. पण त्यातून समाजाच्या नैतिक मूल्यांचे अधःपतन होते. आज महाराष्ट्रातील लोककला लावणी, पोवाडा, भारूड या कलांना जगासमोर उभे राहण्यासाठी धडपड करावी लागते. त्याचवेळी तथाकथित 'स्टेज डान्स' समाजात 'संस्कृती' म्हणून पोसले जात आहेत.

भविष्यातील विश्वगुरू

भारतासाठी शिक्षणाचा मंत्र

(कालच्या अंकावरून पुढे)

जर आपली शाळा आणि पालक या मूल्यांचे बीजारोपण लहान वयातच करतील, तर ही मुले भविष्यात:

वयाने मोठ्यांचा आदर करतील, समाजात सहअस्तित्व राखतील, मतभेद असूनही संवाद साधतील, आणि निर्णय घेताना स्वतःपेक्षा समाजाच्या हिताचा विचार करतील. या सर्वांचा थेट परिणाम देशाच्या सामाजिक सलोख्यावर आणि एकूण विकासावर होतो.

थोडक्यात काय ? जर आपण भारताला विकसित राष्ट्र बनवायचं ठरवलं असेल, तर फक्त ऋतू वाढवणं, तंत्रज्ञानात प्रगती करणं, किंवा पायाभूत सुविधा निर्माण करणं पुरेसं नाही. देशाच्या प्रगतीचा खरा वेग हे त्यांच्या नागरिकांच्या मानसिकतेवर आणि मूल्यांवर अवलंबून असतो.

ज्याप्रमाणे इमारतीचा पाया मजबूत असेल तर ती भक्कम उभी राहते, त्याचप्रमाणे देशाच्या भविष्यातील पायाला घडवायचं असेल, तर मुलांमध्ये लहानपणापासूनच योग्य मूल्यं, समज, आणि जबाबदारीचं भान निर्माण करणं अत्यावश्यक आहे.

भारत हा एक कृषिप्रधान देश आहे, पण दुर्दैवाने आज कृषिक्षेत्र मागे पडताना दिसत आहे. याचे मुख्य कारण म्हणजे या क्षेत्राबाबत पुरेशी जागरूकता आणि प्रतिष्ठा समाजामध्ये अद्याप निर्माण झालेली नाही. इतर क्षेत्रांप्रमाणेच कृषी क्षेत्राचं देखील राष्ट्रनिर्मितीत मोलाचं योगदान आहे, पण दुर्दैवाने याकडे फारसं गांभीर्यनि पाहिलं जात नाही.

आज जर एखाद्या वर्गातील १०० विद्यार्थ्यांना विचारलं की तुम्हाला मोठे होऊन काय बनायचं आहे, तर त्यातील फारच थोडे कदाचित २-३ विद्यार्थी मला शेतकरी व्हायचं आहे असं सांगतील. उर्वरित मुलं डॉक्टर, इंजिनीअर, आयएएसचे अधिकारी, सॉफ्टवेअर डेव्हलपर होण्याचं स्वप्न पाहतली. ही गोष्ट आपल्या समाजातील मानसिकतेचं आणि कृषी क्षेत्राविषयी असलेल्या गृहित धारणा यांचं वास्तव दर्शवते.

पण जर आपण लहानपणापासूनच विद्यार्थ्यांना कृषी क्षेत्राचं महत्त्व, त्यातील संधी, आणि शाश्वत विकासात शेतकऱ्यांची भूमिका शिकवायला सुरुवात केली, तर निश्चितच भविष्यात देशाला सशक्त, साक्षर, आणि आधुनिक विचारसरणी असलेले शेतकरी लाभतील झे ज्यांची आज अत्यंत गरज आहे. तसंच, पारंपरिक शेती पद्धतींमध्येही आता बदल घडवणं अत्यावश्यक आहे.

आज आपण रासायनिक खतांच्या अतिरेकी वापरासुद्धे मातीच्या सुपीकतेचा नाश करत आहोत. ही कृत्रिम शेती भविष्यात निसर्ग, आरोग्य आणि अन्नसुरक्षेसाठी गंभीर धोका ठरू शकते. म्हणूनच, आता वेळ आली आहे की शेतीमध्ये सॅन्ड्रिय पद्धती (organic farming), नवीन वापराचे तंत्रज्ञान, आणि स्मार्ट अग्रीकल्चर यांचा वापर करून पर्यावरणप्रक, टिकाऊ, आणि उत्पादक शेतीकडे वाटचाल करावी.

बाकी सगळं ठीक आहे...

बाप्पा.....

तुमच्या आगमनाची बातमी मिळाली...मन आनंदाने फुलून गेले. शहर तुमच्या स्वागताच्या तयारीत गुंतले आहे. चौक-चौकात तोरणद्वार झळकत आहेत, मंडपात रंगीबेरंगी दिवे लुकलुकत आहेत आणि ढोल-ताशांच्या गजरांनी वातावरण दुमदुमले आहे. सगळं काही वरवर उत्सवी दिसतंय, पण यामागची खरी परिस्थिती काही औच आहे. म्हणून तुम्हालाही थोडं कळवावं असं वाटलं... बाकी सगळं ठीक आहे.

गणराज,

यंदा तुमच्या स्वागताला सर्वात मोठा अडसर म्हणजे रस्ते आणि पुलांवरील खडे आहेत. स्थिती अशी आहे की वाहनचालकांना समजनासं झालंय की ते रस्त्यावरून चालताहेत की एखाद्या ऑफ-रोड रॅलीत भाग घेताहेत. पुलांवरील खडे, गल्लीबोळातील उखडलेला डांबर आणि अधुरं काम असलेले पूल हेच जणू तुमच्या नगरप्रवेशासाठीच्या पुष्पशय्येवरील काट्यांचं बिछानं आहे... बाकी सगळं ठीक आहे.

हे विघ्नहर्त्या,

ट्रॅफिक जाम तर आता शहराचा कायमस्वरूपी उत्सवच झालाय. लोक घरापर्यंत पोहोचण्याआधी तासन्तास रस्त्यावर अडकतात आणि तिथूनच गणपती बाप्पा मोरया चा जप सुरू करतात. बाप्पा, बाकी सगळं ठीक आहे.

चिंताहरणा,

राजकारणाचाही उत्सव जोशात आहे. महापालिका निवडणुकीच्या आशेने नेते गणित मांडण्यात व्यस्त आहेत. विरोधक मतांची चोरी

नागपूरची म्युझिकल चेअर आणि खरा दोषी कोण?

द

शकानुदशके ग्रामीण आणि मराठी माध्यमातील शाळा हे महाराष्ट्राच्या स्वस्त व गुणवत्तापूर्ण शिक्षणाचे मेरुमणी राहिले आहेत.

१९७०-८० च्या दशकात शासनाकडे पुरेशा संसाधनांची कमतरता असतानाही अशा अनेक शाळांनी समाजाच्या देणग्या, सेवाभाव आणि अल्प शुल्काच्या (म्हणजे अवघे २० ते २००) जोरावर लाखो डॉक्टर, अभियंते, अधिकारी व वकील घडवले. परंतु आज त्या शाळांचे शालार्थ घोटाळ्यांच्या भोवऱ्यात सापडल्या आहेत. शिक्षण विभागाच्या चौकशीने सुरू झालेला हा प्रकार आता एक झाला आहे. दोष एकाकडून दुसऱ्यावर फिरवला जातो, पण कोणताही निर्णय निश्चित होत नाही.

दोष रोखण्यासाठी सुरू झालेला 'खेळ'

सुरुवातीला चौकशी यंत्रणांनी सर्व दोष शिक्षण विभागावर ढकलला. नंतर तपासणा घेव वाढवून शाळांच्या सचिव व व्यवस्थापन मंडळांवर आरोप ठेवले गेले, जरी त्यांच्या शालार्थ प्रक्रियेतील प्रत्यक्ष भूमिकेचा पुरावा नसतानाही. त्यानंतर शिक्षकांवर आणि मुख्याध्यापकांवर कारवाई करत त्यांचे पगार रोखण्यात आले.

शिक्षक हे सर्वात जवळचे व सोपे टारगेट असल्याने त्यांच्यावर कारवाई सहज झाली. परंतु शिक्षक संघटनांच्या दबावानंतर लक्ष प्रशासकांवर वळले.

आता खरी अडचण सुरू होते. हे प्रशासक स्वतः शिक्षण विभागाशी आणि मंत्रालयीन मंजूरी प्रक्रियेशी जोडलेले असल्याने त्यांच्यावर कारवाई

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा मेहकर (९४२९३९४३९४)

सर्जा राजाचे मनोगत...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

त्यांनी गावकऱ्यांना रेबिजची माहिती दिली. केवळ कुत्रा चावल्यानेच नाही तर कुत्रा चाटल्याने सुद्धा रेबीजचा धोका होऊ शकतो असा दावा त्यांनी केला. त्याकडे अजिबात दुर्लक्ष करू नका. या गोष्टींकडे कानाडोळ करू नका असा दावा त्यांनी केला. अशा प्रसंगात लागलीच रेबीजचे इंजेक्शन घ्यावे असा सल्ला डॉक्टरांनी दिला. रेबीज काय आहे ? रेबीज एक असा आजार आहे, जो मेंदू आणि मज्जासंस्थेला प्रभावित करतो. हा आजार जीवाणूमुळे होतो. त्याचे नाव रॅप्टो व्हायरस असे आहे. कुत्रा चावला अथवा तो चाटला जरी तरी त्यामुळे हा आजार पसरतो. अशा आजारातुळे मृत्यू पण ओढावू शकतो. कुत्र्याच्या लाळेचे रेबिज व्हायरस असू शकतो. हा व्हायरस जखम, मेंद्रेन (डोळे, तोंड, नाक) यांच्या संपर्कात आल्यावर मनुष्यात संक्रमित होऊ शकतो आणि त्यामुळे जीव जाऊ शकतो.

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा मेहकर (९४२९३९४३९४)

सर्जा राजाचे मनोगत...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

सर्वोच्च न्यायालयाने दिल्ली-एनसीआरमध्ये सर्व भटण्या कुत्र्यांना रस्त्यावरून डाॅंग शेल्टर होममध्ये पाठवण्याचे आदेश दिले. त्याविरोधात लोक रस्त्यावर उतरले. पण याचवेळी एक हृदयद्रावक घटना समोर आली आहे. कुत्रा चावल्याने वेळेवर इलाज न झाल्यास काय होते, याचे वृत्त तुम्ही वाचले अथवा पाहिले असतील. पण कुत्र्याने दोन वर्षांच्या बाळाच्या जखमेला चाटल्याने त्याचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली आहे. या घटनेने एकच खळबळ उडाली आहे. अदना नवाब्या २ वर्षांच्या मुलाचा रेबीजमुळे मृत्यू ओढावला. या कुत्र्याने बाळाची एक जखम जिभेने चाटली होती. कुटुंबाने त्याकडे दुर्लक्ष केले. हा हलगर्जीपणा मुलाच्या जीवावर उठला. कुत्र्याने चाटली जखम कुत्र्याने एक महिन्यापूर्वी मोहम्मद अदना याच्या पायावर एक जखम झाली होती. ती कुत्र्याने चाटली होती. त्यानंतर हा मुलगा पाण्याला धाबरसला लागला आणि त्याने पाणी पिणेच बंद केल्याने कुटुंबाला संशय गेला. या लक्षणांला हायड्रोफोबिया म्हणतात. मुलाची तब्येत बिघडल्यावर त्याला सार्वजनिक आरोग्य केंद्रात

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा मेहकर (९४२९३९४३९४)

सर्जा राजाचे मनोगत...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

लम्पीमुळे आमच्या सणावर पडलं विरजन यांत्रिक युगामुळे आमचीही झाली घसरण...!

नेण्यात आले. तिथे दुसऱ्या दिवशीच हे मुल दगावले. या घटनेने कुटुंबालाच नाही तर त्या परिसराला मोठा धक्का बसला. या गावातील जवळपास दोन डझन लोकांना रुग्णालयात आणून त्यांना रेबीजचे इंजेक्शन देण्यात आले. त्यानंतर डॉक्टरांचं धाक या गावात पोहचले आणि त्यांनी रेबिजची कारणं, लक्षणं,परिणाम आणि उपायांची माहिती दिली. उत्तर प्रदेशातील बदायूँ जिल्ह्यातील गावात ही घटना घडली. त्यानंतर डॉक्टरांचे पथक गावात दाखल झाले.

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

रियलमी ने रियलमी पी ४ सिरिज केली लाँच

नागपूर २१ ऑगस्ट : भारतीय तरुणांमध्ये सर्वाधिक लोकप्रिय असलेल्या स्मार्टफोन ब्रँड रियलमीने आज त्याची अतिशय प्रतीक्षित अशी रियलमी पी ४ सिरिज लाँच केली आहे. या सिरिजच्या अंतर्गत रियलमी पी ४ प्रो आणि रियलमी पी ४ हे दोन मॉडेलस लाँच करण्यात आले आहेत. फ्लॅगशिप

दर्जांच्या तंत्रज्ञानासह तयार करण्यात आलेली ही सिरिज एक अष्टपैलू पर्याय म्हणून सादर करण्यात आली असून, ड्युअल-चिपद्वारे संचालित दमदार कार्यक्षमता, प्रो-ग्रेड कॅमेरे, सिनेमा-गुणवत्तेचे डिस्प्ले आणि दिवसभर टिकणारी बॅटरी ही वैशिष्ट्ये लाखो तरुण वापरकर्त्यांसाठी उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत. बँक व एक्सचेंज ऑफर्स जोडल्यानंतर १९,९९९ च्या किमतीपासून सुरू होणारा रियलमीपी ४ प्रो हा तीन स्टोरेज व्हेरिएंट्समध्ये (८ + १२८ जीबी , ८ + २५६ जीबी आणि १२+ २५६ जीबी) उपलब्ध आहे. रियलमी पी ४ प्रोमध्ये स्नॅपड्रॅगन ७ जनेरेशन ४, हायपर व्हीजन एआय चिप, १४४ एचझेड हायपरतेल् एमोलेड डिस्प्ले, ७००० एमएच टायटन बॅटरीसोबत ८० डब्ल्यू फ्लॅश चार्ज आणि ड्युअल ५एमपी एआय कॅमेरे उपलब्ध आहेत.

बँक व एक्सचेंज ऑफर्सनंतर १४,९९९ किमतीपासून सुरू होणारा रियलमी पी ४ देखील तीन स्टोरेज व्हेरिएंट्समध्ये (६+ १२८ जीबी, ८+ १२८ जीबी आणि ८+ २५६ जीबी) उपलब्ध आहे. रियलमी पी ४ मध्ये ड्युअल चिप मीडियाटेक डिवायर्ससिटी ७४०० + हायपरव्हीजेन एआय चिप, ६.७७ १४४ एचझेड हायपरतेल् एमोलेड डिस्प्ले, ५०एमपी + ८एमपी मागील व १६एमपी समोरचा कॅमेरा, ७००० एमएच टायटन बॅटरीसोबत ८० डब्ल्यू अल्ट्रा चार्ज, आणि ७०००एमएमओ एएरफ्लो विसी कूलिंगचे फीचर्स उपलब्ध आहेत.

प्रसंगीग रियलमी इंडियाचे मुख्य मार्केटिंग ऑफिसर फ्रान्सिस वॉंग म्हणाले, रियलमी पी ४ सिरिजमुळे आम्ही पुन्हा एकदा ई-कॉमर्स क्षेत्रात दमदार पुनरागमन करत आहोत. फ्लॅगशिपची व्याख्या आता बदलली आहे. केवळ चांगले तंत्रज्ञान कोणाकडे आहे याऐवजी त्याचा दृष्टीकोन सगळ्यांसाठी कोण उपलब्ध करून देतो हेही महत्त्वाचे आहे. रियलमीने ड्युअल-चिप आर्किटेक्चरच्या मोठ्या प्रमाणावर वापराची सुरुवात केली आहे, जे पूर्वी केवळ फ्लॅगशिप डिव्हाइसेसपुरते मर्यादित होते.

सोनी सबवरील इती सी खुशी मालिकेत अन्विताचे वडील रहस्यमयरित्या गायब झाल्याने पुढील गोंधळाच्या कल्पनेने अन्विता चिंतातूर

मुंबई, २१ ऑगस्ट : सोनी सबवर नुकत्याच सुरू झालेल्या इती सी खुशी मालिकेचे सबडू आणि हृदयस्पर्शी कथानक आणि त्यातील वास्तववादी नाट्य यांनी प्रेक्षकांचे लक्ष वेधून घेतले आहे. सोमवार ते शनिवार रात्री ९ वाजता प्रसारित होणाऱ्या या मालिकेत अन्विता (सुबुल तौकीर खान) या तरुणीचा, तिच्या नात्यांचा आणि संघर्षांचा प्रवास प्रेक्षकांना आहे. अन्विताच्या वयाच्या इतर मुलांंच्या मनात आकांक्षा असल्या, तरी अन्विताचे स्वप्न मात्र आपल्या भावंडांना सुरक्षित, एकत्र आणि सुखरूप ठेवण्याचे आहे. वेगवेगळी कामे करण्यापासून ते घरची सगळी बिलं भरणे आणि पाच आपल्याहून लहान भावंडांचा सांभाळ करण्यापर्यंत अन्विताच्या प्रत्येक क्षणातून तिच्यातील मूक ताकद आणि प्रेम झळकते. तिच्या संघर्षांच्या केंद्रस्थानी तिचे वडील सुहास (वरुण बडोला) आहेत. मध्यानाच्या आहारी गेलेल्या सुहासने घराची जबाबदारी घेण्याचे कधीच सोडून दिले आहे. त्याची अशी स्थिती असूनही अन्विता मात्र त्याचीही काळजी घेते. तिचा लहानपणीचा मित्र संजय (ऋषी सक्सेना) एक सहृदय पोलीस अधिकारी आहे, जो कित्येकदा सुहासला बेभान अवस्थेत त्याच्या घरी पोहोचवतो.

आगामी कथानकाविषयी बोलताना सुबुल तौकीर खान म्हणते, अन्विताचे जीवन संघर्षांनी भरलेले आहे. पण त्यात तितकेच प्रेम देखील आहे. कितीही कठीण परिस्थिती आली, तरी सुबुल हाच मानत नाही. तिच्यात एक आत्मिक बळ आहे, जे तिच्या मागील निःस्वार्थ प्रेम आणि त्यागानून येते. कथानकाच्या या वळणावर अन्विताचे वडील सुहास अचानक गायब होतात हे दुःख करणे आम्हांनात्मक होते, कारण त्या क्षणी तिच्यातील वेदना आणि भीती दोन्ही दिसते. त्यांच्यामुळे तिला खूप सहन करावे लागत असतानाही तिला मात्र आपल्या पित्याची चिंता वाटत राहते. तिच्या मनातील ही गुंतागुंत मला खूप संवेदनशीलतेने दाखवणे गरजेचे होते. मला विश्वास वाटतो की प्रेक्षकांना अन्विताचा संघर्ष समजेल, कारण शेवटी आपल्या प्रियजनांशी असलेल्या नात्याची ही गोष्ट आहे आणि परिस्थिती कितीही प्रतिकूल झाली, तरी आपण नेहमी ती नाती टिकवण्याचा प्रयत्न करतो.

आज का अंदाज

शुक्रवार २२ ऑगस्ट २०२५

पत्थर फोड एकच

कल्याण बाजार	मुंबई बाजार
१ ६ ७ ०	४ ५ ८ ९
११७ २६८ १७९ २८०	७८९ २३० ४७७ २७०
३०० ३७७ ३५९ ४३०	६८० १९० ५६७ ४६९
२४७ ४६६ ४४९ ४६०	५५० २१० ३६९ ३६०

३१	६१	७५	०५	४८	५१	८६	९६
३९	९७	७२	०२	२४	४७	८१	९२
३८	६८	७४	०४	४०	५०	८३	९३

२२ ऑगस्ट : सर्व बाजारांसाठी

१०	२०	५४	८४
११	२९	५६	८६
१७	२७	५३	८३

६७८	१५६	११३	१९०
३४४	२३७	२६७	३६९
२४०	५७०	३३९	५६९

कल्याण व मुंबई करिता तसेच सर्व बाजारांसाठी जबरदस्त पास होणारे चान्सेस मिळतील.

प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४

सोनी सबवरील उफक ये लव है मुश्किल ... मालिकेत कैरीने युगकडे आपल्या प्रेमाची कबुली दिली

मुंबई, २१ ऑगस्ट : सोनी सबवरील उफक ये लव है मुश्किल ... या मालिकेतील भावनांचे चढ-उतार, नाट्य आणि युग (शब्दार्थ अहलूवालिया) व कैरी (आशी सिंह) यांच्यातील गुंतागुंतीचे नाते यामुळे प्रेक्षकांना मालिका आवडली आहे. अलीकडच्या भागामध्ये प्रेक्षकांनी पाहिले की कैरीने भावा-भावांतील भांडण मिटवले आणि त्यामुळे त्यांनी युगसोबत दर वर्षीप्रमाणे रक्षाबंधन साजरे केले. आगामी भागांमध्ये, प्रेक्षक पाहतील की युग आणि कैरी शौर्य (अभिषेक वर्मा) आणि अन्या (मौसमी देवनाथ) यांच्या विवाहासाठी अन्याच्या आईचे म्हणजे शालिनीचे मन वळवण्यात यशस्वी होतात. अन्याला परत मिळवण्यासाठी शौर्य एक आगळीवेगळी अट घालतो. तो शालिनीला त्यांच्यासोबत सात दिवस राहायला सांगतो, जेणेकरून तिची खात्री पटेल की, युग आणि कैरीचे लग्न म्हणजे केवळ एक नाटक नाही, तर ते सर्व जण किती आनंदाने एकत्र राहातात. शौर्यचे बोलणे खरे करून दाखवण्यासाठी सगळेजण आपापली भूमिका बजावू लागतात आणि तसे करता करता त्यांच्यानात्याला अनपेक्षित भावनिक वळण मिळते. या नाट्यात, कैरी युगकडे आपल्या प्रेमाची कबुली देण्याचे धाडस गोळा करते. युग देखील तिच्याविषयीच्या आपल्या भावना व्यक्त करेल का, की कैरीचा हिमोड करून तो पाठ फिरवून निघून जाईल ? उफक ये लव है मुश्किल ... मालिकेत कैरीची भूमिका करणारी आशी सिंह म्हणते, युगाचा प्रामाणिकपणा आणि कनवाळू स्वभाव याबद्दल कैरीला पहिल्यापासून युगाचा आदर वाटत आला आहे. तो बाहेरून कितीही तुटक असल्याचे दाखवत असला, तरी तो खरा जसा आहे, त्याबद्दल त्याला प्रेम मिळाले पाहिजे असे तिला वाटते. पुढील काही एपिसोड खूप उल्टाढावधक असतील, कारण तो क्षणप्रेक्षक अखेे बघतील, जेव्हा कैरी आपल्या भावना युगकडे व्यक्त करेल. तिच्यासाठी हे एक भावनिक आणि धाडसी पाऊल आहे. युगासारख्या काहीशा उग्र व्यक्तिमत्त्वावर प्रेम करणे काही तितवेसे सोपे नाही.

राशीभविष्य

मेष : व्यवसायात अशी कोणतीही घटना घडू शकते ज्यामुळे भविष्यात मोठे फायदे होतील. नोकरदारांचा आनंद नोकरीत वाढेल. काही नवीन जबाबदाऱ्या मिळू शकतात. परदेशात प्रवास करण्याची संधी मिळेल.

वृषभ : आज आर्थिक बाबींवरून वाद होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे खर्चावर नियंत्रण ठेवा. अनावश्यक वाद टाळा. तुमचा आत्मविश्वास वाढेल. अचानकपणे एखादी रोमॅंटिक भेट होऊ शकते.

मिथुन : आज तुम्हाला जवळचा मित्र भेटेल. कामाच्या ठिकाणी तुमच्या बौद्धिक क्षमतेचे आणि अनुभवाचे कौतुक होईल. व्यवसायात केलेले नवीन प्रयोग फायदेशीर ठरतील.

कर्क : लांबचा प्रवास किंवा परदेश दौजयावर जाण्याची शक्यता आहे. प्रवासादरम्यान सावधगिरी बाळगा. कोणतीही मोल्यवान वस्तू चोरीला जाऊ शकते. अनोळखी व्यक्तीकडून अन्नपदार्थ घेऊ नका.

सिंह : तुमची आर्थिक बाजू मजबूत होईल. मात्र तुमच्या जोडीदारासोबतच्या नात्यात काही गैरसमज निर्माण होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे सावधगिरी बाळगा. तुमचा दिवस सुखद होईल.

कन्या : व्यवसायात अचानक येणाऱ्या अडथळ्यामुळे तुम्ही अवस्थ ऱ्हाल. तुम्हाला एखाद्या प्रिय व्यक्तीपासून दूर जावे लागू शकते. तुम्हाला वैज्ञानिक किंवा संशोधन कार्यात मोठे यश मिळेल. वेगाने गाडी चालवू नका.

कर्करोगाची तपासणी आणि जनजागृतीसाठी संजीवनी २०२५ मोहीम सक्रिय

मुंबई, २१ ऑगस्ट : भारतात कर्करोगाचे प्रमाण झपाट्याने वाढत असल्याने या संकटाला सामोरे कसे जावे, या विषयावर चर्चा करण्यासाठी फेडरल बँक हॉमिस मेमोरियल फाउंडेशन, न्यूज१८ नेटवर्क आणि ज्ञानसहभागी टाटा ट्रस्ट्स यांच्या संयुक्त विद्यमाने संजीवनी राष्ट्रीय परिषद नुकतीच आयोजित करण्यात आली. परिषदेच्या या तिसऱ्या पर्वात आरोग्य क्षेत्रातील तज्ज्ञ, शासन, स्वयंसेवी संस्था आणि खासगी क्षेत्र यांच्या प्रतिनिधींनी भाग घेतला. २०२५ या वर्षभरात देशातील कर्करोग रुग्णांची संख्या १५.७ लाखांवर जाण्याचा अंदाज आहे. त्यातील सुमारे ७० टक्के रुग्णचे निदान अजूनही उशिराच्या टप्प्यावरच होत असल्याने, या परिषदेचा केंद्रबिंदू जागरूकतेपलीकडे जाऊन वेळेवर कृती करण्यावर होता.

संजीवनी मोहीम गेल्या सातशेहून अधिक दिवसांमध्ये अधिक प्रभावी आणि बहुआयामी झाली आहे. न्यूज१८च्या टीव्ही नेटवर्कद्वारे ६०

क्रेडिट सक्षमीकरणाचा रौप्य महोत्सव साजरा करण्यासाठी अमर चित्र कथा आणि टिकलच्या आयकॉनिक सुपंडीसोबत ट्रान्सयुनियन सिबिलची भागीदारी

नागपूर, २१ ऑगस्ट : कथाकथनाच्या क्षेत्रातील एक विश्वासार्ह ब्रँड आणि ग्राहकांपर्यंत पोहोचण्याच्या मोहिमेसह भारतातील आघाडीची कंपनी, ट्रान्सयुनियन सिबिल, भारताच्या क्रेडिट इकोसिस्टममध्ये विश्वास निर्माण करण्याचा रौप्य महोत्सव (२५ वर्षे) साजरा करते आहे.

या रौप्य महोत्सवी उत्सवाच्या केंद्रस्थानी 'सिबिल की कहानियां' आहे, जे अमर चित्र कथेच्या सहकार्याने तयार केलेल्या युगसिद्ध टिकल कॉमिक बुकची विशेष आवृत्ती आहे. त्याचा समृद्ध सांस्कृतिक वारसा आणि व्यापक लोकप्रियतेसाठी ती भारतीयांच्या पिढ्यान्पिढ्यात ओळखली जाते. यात सर्वांचे प्रिय टिकल पात्र सुपंडी यांचे दोन नवीन पात्रांचा यात समावेश करण्यात आला आहे. त्याचा आर्थिक गोष्टींमधील जाणकार मित्र सिमरन आणि सिबिल स्कोअरचे मैत्रीपूर्ण रूप मायसिबिल यांचाही यात सहभाग आहे. क्रेडिट संकल्पना सोप्या भाषेत सांगण्यासाठी, क्रेडिट व्युत्प्रेरी भूमिका स्पष्ट करण्यासाठी तसेच जबाबदार क्रेडिट वर्तन सिबिल स्कोअरवर कसा परिणाम करते हे अधोरेखित करण्यासाठी या कॉमिकमध्ये विनोद तसेच कथाकथनाचा वापर केला आहे.

एकत्रितपणे हे तिथे वाचकांना क्रेडिटच्या जगाच्या हलक्याफुलक्या आणि

ॲक्सिस म्युच्युअल फंडने लॉन्च केला ॲक्सिस निफ्टी ५०० क्वालिटी ५० इंडेक्स फंड

मुंबई, २१ ऑगस्ट : ॲक्सिस म्युच्युअल फंड, भारतातील आघाडीच्या असेट मॅनेजमेंट कंपन्यांपैकी एक, यांनी आज ॲक्सिस निफ्टी५०० क्वालिटी ५० इंडेक्स फंड लाँच केल्याची घोषणा केली. हा एक ओपन-एंडेड इंडेक्स फंड असून, तो निफ्टी५०० क्वालिटी ५० टीआरआय दर्ज करतो. या फंडाचे व्यवस्थापन श्री. कार्तिक कुमार आणि हितेश दास (फंड मॅनेजर्स) करतील.

ॲक्सिस निफ्टी५०० क्वालिटी ५० इंडेक्स फंड गुंतवणूकदारांना भारतातील ५० उच्च-गुणवत्तेच्या कंपन्यांमध्ये गुंतवणुकीसाठी एक सोपा, पारदर्शक आणि कमी खर्चिक मार्ग उपलब्ध करून देण्यासाठी तयार करण्यात आला आहे. या कंपनी निफ्टी५०० युनिव्हर्समधून काळजीपूर्वक निवडल्या जातात. मूळ निफ्टी ५०० क्वालिटी ५० इंडेक्स आपले घटक ठरवताना उच्च रिटर्न ऑन इक्विटी, कमी वित्तीय कर्जबोजा आणि स्थिर नफा

कोटींहून अधिक लोकांपर्यंत पोहोचलेली ही मोहीम १.३ कोटींहून अधिक जणांशी डिजिटल संवाद साधण्यात यशस्वी ठरली. या मोहिमेच्या प्रत्यक्ष पातळीवरील उपक्रमांमध्ये कर्करोग तपासणी शिबिरे, शालेय कार्यशाळा, कॉर्पोरेट आरोग्य कार्यक्रम आणि कर्करोगातून बरे झालेल्यांच्या अनुभवकथा मांडणे यांचा समावेश आहे. प्रसिद्ध अभिनेत्री आणि संजीवनी मोहिमेच्या प्रचारक विद्या बालन यांच्यासाठी ही मोहीम अत्यंत वैयक्तिक आहे. परिषदेच्या मंचावर सर्व वयोगटातील कर्करोगातून बरे झालेल्या रुग्णांसोबत उभ्या राहून त्या म्हणाल्या, आपण आपल्या आरोग्याची, सुखाची किंवा कल्याणाची काळजी फक्त मोठी अडचण किंवा आजार आल्यावरच घ्यायला लागतो, हे चुकीचे आहे. संकटाची वाट न बघता आधीपासूनच स्वतःची काळजी घ्यायला हवी. कर्करोग हा फक्त शरीरावर परिणाम करत नाही, तर तो आपले व्यक्तिमत्त्व, आपला आत्मविश्वास आणि कुटुंब यांनाही हादरवतो. त्याचे वेळेवर निदान झाल्यास त्याला तोंड घायला आपल्याला शक्ती मिळते, वेळ मिळतो

माहितीपूर्ण प्रवासावर घेऊन जातात. सुपंडी सोबत वाढलेल्या तरुणांना तसेच त्यांच्या आर्थिक प्रवासाची नव्याने सुरुवात करणाऱ्या तरुण वाचकांना क्रेडिट जागरूकतेबद्दल अत्यंत साध्या सोप्या तसेच मनोरंजक भाषेत माहिती देते. सुपंडी आणि त्याच्या मित्रांचा सहभाग असलेली 'सिबिल की कहानियां' ही विशेष आवृत्ती येथे वाचा: https://www.cibil.com/content/dam/cibil/web-resources/pdf/comic.pdf?utm_source=PR&utm_medium=ack-campaign&utm_campaign=ack.

यासोबतच ट्रान्सयुनियन सिबिलने प्रिंट आणि सोशल मीडियावर एक मोहीम सुरू केली आहे. तसेच अनेक शहरांमध्ये रेडिओच्या माध्यमातून मोहीम राबवली जाईल. सही सिबिल स्कोअर, बढाये खुशी का स्कोअर (योग्य सिबिल स्कोअर तुमचा आनंद वाढवू शकतो) अशी या मोहिमेची टॅगलाइन असेल. या माध्यमातून क्रेडिट स्कोअर ही केवळ तांत्रिक संकल्पना न राहता आपली स्वप्ने पूर्ण करण्याचे एक मार्ग ठरते. माग ते घराचे मालक असणे असो, व्यवसाय सुरू करणे असो किंवा शिक्षणासाठी निधी देणे असो. आपल्या इच्छा पूर्ततेसाठी क्रेडिट आत्मविश्वास कसा महत्त्वाचा आहे, हे ही मोहीम अधोरेखित करते.

जुन्या आठवणी, सांस्कृतिक ओळख आणि आर्थिक साक्षरता यांचे मिश्रण करून, हे उपक्रम आकर्षक, आपल्या आयुष्याशी जोडणाऱ्या कथांच्या माध्यमातून दैनंदिन जीवनात क्रेडिट जागरूकता आणि सिबिल स्कोअरचे महत्त्व काय आहे ते सांगतात.

शब्दकोडे क्रमांक २१९८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	
	१०	११		१२			१३		१४
१५			१६	१७		१८			
	१९	२०		२१	२२	२३	२४	२५	
२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२			
	३३	३४	३५	३६				३७	
३८		३९		४०		४१			
४२		४८	४९	५०	५१		५२		५७
		४८	४९	५०	५१		५२		
५४	५५	५६		५७	५८	५९			
६०	६१			६२			६३	६४	
			६५	६६		६७		६८	
	६९			७०	७१	७२	७३		
७४			७५		७६	७७		७८	
७९		८०		८१			८२		

आडवे शब्द :-

१) महादेवाचे एक नाव

३) विधवा

६) आग्रा येथील जगप्रसिद्ध वास्तू

१०) पाताळ

१२) भ्रमर

१३) मध्यस्थ

१५) पाळीपाळीने

१६) इच्छा

१८) खुशता (हिं.)

१९) ताजा ****, नव्या दमाचा

२१) अप्पन

२४) साज

२६) काढलेली सुट्टी

२८) नेत्र

३०) चंद्र

३३) समुद्राच्या लाटांचा आवाज

३५) सत्वयुक्त

३७) आग्रा, जमीनीवरील कर

३९) बंदी, मना

४०) पं नेहरुजींचे नाव

४२) पटल

४३) दरवाडा

४५) मंगलप्रसंगी वाजविण्याचे वाद्य

४६) मनाचा ओढा

४८) मोठा नगरा

४०) दाकटा एक प्रकार

५२) जमीन

५३) उपवासाचे तांदूळ

५४) दात

५६) लोणचे

५९) सुपारीचा तुकडा

६०) हिंदुस्थानी

६२) कपाळावरील भाग्यरेखा

६३) फोक, छडी

६५) मंथ

६८) मोठी टोपली

६९) परकाळेचा लाभ

७०) सारखा

७२) कोच, पाठोपाठ

७४) बसकर, योगाचे प्रकार

७५) परंपराट

७७) अंगाने जाड असलेली

७९) वाहणारी हवा

८०) गुंडाच्या दोन गटातील

टोयोटा किलॉस्कर मोटरकडून कॅमरी हायब्रिड

इलेक्ट्रिक वेईकल – स्प्रींट एडिशन लाँच

बेंगळुरू, २१ ऑगस्ट : टोयोटा किलॉस्कर मोटर प्रा. लि. (टीकेएम)ने आज त्यांच्या प्रतिष्ठित लक्झरी हायब्रिड इलेक्ट्रिक सेडानची स्पोर्टीयर व अधिकगतीशील व्हर्जन 'कॅमरी हायब्रिड इलेक्ट्रिक वेईकल – स्प्रींट एडिशन' लाँच केली. आकर्षक ड्युअल-टोन एक्स्टीरिअर, मॅट ब्लॅक सुधारणा आणि विशेष स्पोर्ट्स किट* असलेल्या या नवीन व्हेरिएण्टमध्ये गतीशील आकर्षकतेसह सुधारित कार्यक्षमता आहे. कॅमरी स्प्रींट एडिशनमधून उत्साही पर्सोना दिसून येते, जी स्पोर्टी आकर्षकतेमध्ये धमाल झरायव्हिगचा आनंद घेण्याची इच्छा असलेल्यांसाठी डिझाइन करण्यात आली आहे.

कॅमरी स्प्रींट एडिशनबाबत आपले मत व्यक्त करत टोयोटा किलॉस्कर मोटर प्रा. लि. च्या सेल्स-सर्विस-युज्ड कार ब्रिन्नेसचे उपाध्यक्ष वरिंदर धाधा म्हणाले, "टोयोटा किलॉस्कर मोटर प्रा. लि.मध्ये आमचे ग्राहक-केंद्रित्व आजच्या ग्राहकांच्या बदलत्या महत्त्वाकांक्षांनुसार आमच्या उत्क्रांतीला दिशा दाखवत आहे. कॅमरी स्प्रींट एडिशनमधून हा दृष्टिकोन दिसून येतो. या वेईकलमध्ये नवीन स्पोर्टी विशिष्टता आहे, जी लक्षवेधक ड्युअल-टोन स्टायलिंग, आकर्षक ब्लॅक मॅट अलॉय व्हील्स आणि विशेष स्पोर्ट्स किटमधून दिसून येते, जे वेईकलला गतीशील पवित्रा आणि रस्त्यावर लक्षवेधक उपस्थिती देते. या नवीन व्हेरिएण्टसह आम्हाला विश्वास आहे की, स्प्रींट एडिशन आधुनिक काळातील ग्राहकांचे लक्ष वेधून

महाराष्ट्र विविधा..

बैलपोळा राहिला आता नावालाच! उत्सव की उरलेली केवळ आठवण?

श्रावणी अमावास्या उर्फ बैल पोळा हा दिवस संपूर्ण महाराष्ट्राचा एक एकात्मिक सार्वजनिक सण म्हणून मानला जातो.

मुळतः हा एक कृतज्ञता सोहळा आहे. जो प्राणी हा आपल्या गोमातेचा पुत्र आहे, ज्याच्या आधारे आपण आपली शेती नांगरणी, डबवणी, वखवणी, पेरणी आदी कृषिकर्मे, बैलगाडी द्वारे आपला प्रवास, मालाची ने आण करतो, तेलाच्या घाण्यापासून चूऱ्याच्या घाण्या पर्यंतची कामे बिनबोभाट करवितो,

आपल्या मनोरंजनास त्याला शंकरपटात सुसाट पळवितो. प्राचीन काळा पासून प्रत्येक जाती जमातीस हक्काचा साथीदार असलेल्या त्या मुक्या प्राण्या बद्दल म्हणजेच बैलाबद्दल कृतज्ञता, दर्शविण्यासाठी आपल्या भारतीय संस्कृतीने हा सण साजरा करणे सुरू केले. वर्षभर आपण आपल्या मज्जीप्रमाणे ज्य्याला ताबडुन घेतले, त्याचे निदान ह्या एका दिवशी कोड कौतुक करावे, त्याला एकाच का होईना पण ह्या दिवशी पूर्णतः विश्रांती देण्यात यावी हाच उद्देश ह्याच्या मागे होता.

मात्र हळूहळू त्या बिचाऱ्या मुक्या प्राण्याच्या लाडाचे आणि विश्रांतीचे उद्देश मागे पडत गेले आणि लोकांनी नेमके याच पोळ्याच्या दिवशीच पोळा फुटताच त्यांच्यात जोराने धावण्याची रस लावणे सुरू केले.

आपण आपल्या बैलांना एक निर्जीव वस्तू मानून त्यांच्या शरीराची रंग रंगोटी सुरू केली. त्याला मनसोक पाण्यात डुंबण्यास वेळ न देता आपणच त्याला आपल्या मनाप्रमाणे खरारा करून पाण्याबाहेर काढून रंगरंगोटीस घेऊन जातो. का? का? का? कारण त्या बिचाऱ्या बैलासह आपण स्वतःच ठेवलेले नाही. या बैल नावाच्या प्राण्या बाबत कृतज्ञता म्हणून सुरवात केलेला हा सण त्याच्या बदल काहीही माहिती न घेता, जे माणसाला आवडते, ते त्यालाही आवडतेच ह्या आभावर सुरू आहे.

नैसर्गिक दृष्ट्या बैलाला हरित्रे गवत, झुडपी पाला, कडवा, कुटार, देण, हे त्याचे नैसर्गिक अन्न या दिवशी त्याला खावला देण्याच्या ऐवजी, माणसाला आवडणारे पुरणपोळी, वडे, असले अन्न त्याला खाऊ घालण्यात येते.

खरेतर गाय गो, म्हणजे गोमातेला झालेले पुल्लिंगी वासरू हेच सर्वसाधारण पूजनीय मानले गेलेले आहे. त्याचा संबंध, भगवान शिवाचे वाहन नंदी देव यांच्यासोबत जोडले गेले आहे. पण हे सोयिस्कर पणे विसरले जाते , की श्री नंदी महाराज हे पूर्णतः पौरुष

युक्त असे वळू किंवा सांड स्वरूपात आहेत. बैल नाहीत. जेव्हा वळूचे खच्चीकरण करून त्यास पुनरोत्पादना पासून वंचित केल्या जाऊन त्यास बैल बनविल्या जाते, तेव्हाच तो मानवाचा गुलाम बनू शकतो. वळूस गुलाम बनविणे एवढे

सहज नाही. आज बघता, देशातील ट्रॅक्टर उत्पादन करणाऱ्या कंपन्यांच्या मार्केटिंग रिपोर्ट नुसार आज मितीला अठरा टक्के किसान शेतीच्या कामांसाठी बैलजोडी ऐवजी ट्रॅक्टर वापरतात. उर्वरित शेतकरी, किसान हे अल्पभूधारक व मध्यम भूधारक शेतकऱ्यांना सरकारच्या भरपूर कुषी यंत्र सामग्री बँक, सारख्या योजनांद्वारे केंद्र सरकार ६०% आणि राज्य सरकार ४०% आर्थिक मदत देऊन ट्रॅक्टर खरेदीला उत्तेजन देत आहे. त्यामुळे भाडे तत्वावर बैल जोडी घेणारे अल्पभूधारक शेतकरी देखील बैल जोडी विकत घेण्याची क्षमता नसल्याने व जरी विकत घेतली तरी त्यांचे पालन पोषण करण्याची

एपत नसल्याने, त्यांचेकडे देखील बैलांची संख्या रोडावली आहे. असे देखील ऐकण्यात आलेले आहे की, काही गोधन पालकांनी देखील, अत्याधुनिक तंत्रज्ञानामुळे, आपल्या गर्भार गायींना कालवड होणार असेल तरच तिचे नीट

संगोपन करणे सुरू ठेवले आहे. जर अर्भक पुल्लिंगी गोऱ्या उर्फ वळू असेल तर मात्र, केवळ रेतनास उपयुक्त एखाद दुसरे अर्भक जन्मास घालू लागले आहेत. बाकी नकोसे. मात्र बैल बणणारे असल्याने, त्यांची मागणी घटल्याने त्यांस जन्मापूर्वीच हटविल्या जात आहे. किती दैव दुर्बिलास!

महाराष्ट्रात खिल्लारी, देवणी, लाल कंधारी, गवलाऊ, कर्नाटकी, इत्यादी मोठ्या प्रमाणात वापरण्यात येणाऱ्या बैलांच्या प्रजाती मानल्या गेल्या आहेत. परंतु मुळातः जे शेतकरी अजूनही पारंपरिक शेती करतात त्यांच्याच कडे बैलजोड्या आहेत. परंतु नवीन पिढीतील शेतकरी बांधव, हे यंत्रिकी शेतीकडे वळू लागल्याने बैलांची मागणी आणि महत्त्व कमी होऊ लागले आहे.

आज मात्र आपण आपल्या ह्या परंपरेने हजारो पिढ्या सेवारत असणाऱ्या आपल्या लाडक्या अश्या ह्या सर्जा राजा, दळक्या पावळ्या यांच्या योगदाना बद्दल त्यांचे कधीही न फिटणारे उपकार स्मरून कृतज्ञता व्यक्त करून त्यांच्याच पसंतीचा पोळा साजरा करूयात.

■ ■ ■

भारत हा कृषिप्रधान देश हे वाक्य आपण इतक्या सहजतेने उच्चारतो की ते जणू प्रार्थनाच ठरते. पण प्रार्थनेचा स्वर आणि वास्तवाचा नाद अनेकदा एकमेकांशी मेळ खात नाही. आज सोशल मीडियाच्या रंगीबेरंगी शुभेच्छांमध्ये बैलपोळा झळकत असला, तरी गावोगावच्या गोठ्यांत, शेतशिवारात आणि शेतकऱ्यांच्या आयुष्यात मात्र बैलाचा खरा नाद ओसरताना दिसतो. उत्सव टिकून आहे; परंपरेचा प्राण हरवत चालला आहे.

शेतकऱ्याचा जीवाभावाचा साथी

एकेकाळी पहाटे पहाटे बैलांच्या घुंगरांचा मंद नाद, ओलसर मातीतल्या नांगराच्या रेषा, आणि शेतकऱ्याच्या कपाळावरील समाधान-हीच तर ग्रामीण भारताची पहाट होती. पोळ्याच्या दिवशी बैलांना रंग, कडे, फुले, तूप-तेल, कुंकू-हळद, आरती...या साऱ्यातून शेतकरी आपल्या सोबत्याला नम्र कृतज्ञता व्यक्त करीत असे. बैल हा फक्त उपजीविकेचा साधनसाठा नव्हता; तो श्रमसंस्कृतीचा साक्षात प्रतीक, पेरणीपासून कापणीपर्यंतचा अविभाज्य सहकारी होता.

ट्रॅक्टरच्या गर्जनेत हरवलेला घुंगरांचा नाद

आधुनिकतेच्या वेगात गावागावात ट्रॅक्टर आले; त्यांचे फायदेही आहेत वेग, परिघ, आणि काही ठिकाणी कार्यक्षमता. पण याच वेगाने गोठे ओस पडले, जुंपण्याच्या विहिरी थंडावल्या, आणि बैलांचा मागोवा हरवला. आज अनेक शेतकऱ्यांकडे बैलच उरलेला नाही .गावोगावच्या गायवाड्यांची कडी जणू कालपटाने बंद झाली आहे. पोळ्याच्या दिवशीच तो खरा नायक सोहळ्यात दिसतो; उर्वरित वर्षभर मात्र त्याचे अस्तित्व शोधायचे लागते.

नैसर्गिक शेतीचा कणा मोडल्यावर वाढलेला खर्च

बैल आणि गाय या दोन्हीपासून मिळणारे शेणखत मातीचं अन्न. गोबर, गोमूत्र, शेणखत, कुरणातील जैवविविधता या साऱ्यांनी शेतमातीत दीर्घकाळ सुपीकता आणि पोत टिकवली. बैल कमी झाले तसे नैसर्गिक खताचा पुरवठा कमी झाला. परिणामी रासायनिक खर्च, औषध, बियाणं यांवर अवलंबित्व वाढलं आणि शेतीचा खर्च फुगत गेला. शेतकऱ्याच्या हिशेबातील मोठा वाटा आता उत्पन्न काढण्याच्या खर्चातच खर्च होतो.

वास्तवाची चपराक :

शेतीचा खर्च वाढतो, पण शेतमालाला हमीभाव/न्याय्य भाव मात्र बहुतेकदा मिळत नाही. उत्पादनाचे बोझे शेतकरी उचलतो, नफ्याची कडा मात्र बाजारखेळी घेते.

माती, पाणी आणि मनःस्थिती तिहेरी ताण

माती : सततच्या रसायनांमुळे मातीचा पोत आणि सूक्ष्मजीवसृष्टी बाधित होते. शेणखताच्या

अभावाने मातीचा ह्यजीवह कोरडा पडतो. पाणी : नैसर्गिक सेंद्रिय पद्धती मातीला पाणी धरून ठेवण्याची ताकद देतात. ती कमी झाली की पाण्याची मागणी-पुरवठा असंतुलित होतो. मनः खर्च, अनिश्चित बाजारभाव, हवामानातील अनिश्चितता या सर्वांचा मानसिक ताण वाढतो आणि काही ठिकाणी त्याची परिणती शोकांतिका ठरते. आपण संवेदनशील समाज म्हणून या वेदनेला केवळ आकडे म्हणत दूर करू शकत नाही.

बैल वाचवा – शेती वाचेल शेती वाचवा – शेतकरी वाचेल

हे सूत्रवाक्य जणू आजच्या काळाची गरज आहे. बैल म्हणजे केवळ परंपरेचा अवशेष नाही; तो शाश्वत शेतीचा जिवंत पर्याय आहे. कमी खर्च, मातीचा पोत-सुपीकता, जीवसृष्टीचा संतुलन या साऱ्यांसाठी बैलवावर आधारित शेती आजही उपयुक्त आहे. पोळ्याच्या दिवशीच्या शुभेच्छा अर्थपूर्ण करायच्या असतील, तर त्या शुभेच्छांना कृतीची जोड द्यायलाच हवी.

काय करावे? – कृतीसूची

(अ) शेतकऱ्यांसाठी

मिश्र पद्धतीचा अवलंब: ट्रॅक्टर पद्धतीचा

आवश्यकतेनुसार; परंतु पेरणी, आंतरमशागत, हलकी मशागत यासाठी बैलांचा वापर वाढवणे. नैसर्गिक/सेंद्रिय इनपुट्स: गोठ्यावर आधारित गोबर-गंस, शेणखत, जीवामृत, घनजिवामृत, अग्रे-वेस्ट कंपोस्ट यांचा समन्वय. स्थानिक बियांची जपणूक: प्रदेशानुरूप पारंपरिक जातींची निवड; सहनशक्ती अधिक, खर्च कमी. शेतस्तरावरील सहकार: गावपातळीवर बैल-शेअरिंग किंवा सामायिक जुंपण केंद्र सुरू करून परस्परांची गरज भागवणे.

(आ) समाजासाठी

बैल दत्तक उपक्रम: गावाने किंवा गावकऱ्यांनी एखादा बैल/जोडी दत्तक घेणे; त्याचे चारा, वैद्यकीय काळजी सामूहिकरित्या पाहणे. गायवाडे पुन्हा सजीव: ग्रामपंचायत/मंडळीच्या माध्यमातून सामुदायिक गोठे, स्वच्छता, चारा बँक. शिक्षण-प्रबोधन: शाळा, महाविद्यालये आणि भाऊंच्या मंडळांमध्ये बैलपोळ्याचा इतिहास, शाश्वत शेतीचे महत्त्व याविषयी सातत्यपूर्ण कार्यक्रम.

(इ) शासनासाठी

बैलपोळ्याचा दिवस हा शेतकऱ्यांची बैलांविषयी असलेली कृतज्ञता व्यक्त करण्याचा दिवस होय आणि ही कृतज्ञता या पोळा सणाच्या निमित्ताने आम्ही भारतीय सातत्याने जोपासत आलेलो आहोत. भारतीय संस्कृती मनुष्या सोबतच निसर्ग आणि प्राणीमात्रांची देखील पूजा करायला शिकवते. अलीकडे खाजगीकरण व जागतिकीकरणाच्या आडून पशुपालकांसह शेती करणारा शेतकरीवर हा देशोधडीला लागलेला आहे, याची जाण शासनानी ठेवली पाहिजे. त्यातूनच त्याची दिवसेंदिवस होत असलेली कुचंबना व आत्महत्या ही योग्य नाही. जर जगवणाराच जर जगला नाही, तर एक दिवस स्वदेशीचा ठेंबा मिरवणाऱ्या भारतीयाना विदेशी अन्नाशिवाय जगणे कठिण होऊन बसेल हे विसरता येणार नाही.

पोळा हा सण श्रावण महिन्यात पिटोरी अमावस्याच्या दिवशी येतो या महिन्याची सुरुवात होताच अनेक सण उत्सवांची रेलचेल सुरू होते. पावसाचे दिवस असल्याने सृष्टीचे सौंदर्यही खुलून दिसते. अशा या श्रावणात नागपंचमी, नारळी पोणिमा, रक्षाबंधन, गोकुळाष्टमी या सणांनंतर सरत्या श्रावणात येतो बैल पोळ्याचा सण.

संपूर्ण महाराष्ट्रात आजही मोठ्या उत्साहाने साजरा केला जातो असा सर्जा-राजाचा सण म्हणजे पोळा. शेतकरी बांधवांसाठी पोळा या सणाचे महत्त्व खूप आहे. शेतीतील बैलांच्या महत्त्वाची आठवण करून देणारा हा सण दोन शतकांहून अधिक काळापासून चालत आलेली परंपरा आहे. या दिवशी वर्षभर शेतकऱ्यांच्या खांद्याला खांदी लावून काम करणाऱ्या बैलाची पूजा केली जाते.

या सणाची शहरापासून तर गावापर्यंत धूम असते. परंतु या सणाचे विशेष आकर्षण गावांमध्येच पहावयास मिळते. वर्षभर शेतात कष्ट करून राबणाऱ्या आणि शेतकऱ्याचा खांद्याला खांदी लावून शेतीत मदत करणाऱ्या बैलाला या दिवशी पुजले जाते. त्याचे आपल्यावर अनंत उपकार आहेत.

ज्यांच्या घरात बैलजोडी नसते ते लोक माती व लाकडाचे बैल देखील पूजतात. बैलपोळ्याचा सण हा शेतीवर आधारित आहे व हा सण आपल्या बैलांचे व शेती तसेच शेतकऱ्यांच्या कामी येणाऱ्या प्राण्यांचे महत्त्व सांगतो. निसर्ग, मनुष्य आणि सर्व प्राणिमात्रांमध्ये देव आहे व यांची

बैलांविषयी कृतज्ञता व्यक्त करणारा बैलपोळा

पूजा हीच देवाची पूजा होय, याची जाणीव हा सण आपणांस करवून देतो. पोळ्याच्या काळात शेतकरी शेतात बैल पाळत नाहीत आणि त्या दिवशी महाराष्ट्राच्या ग्रामीण भागात शाळांना सुट्टी असते.

फार प्राचीन परंपरेतील विशेषतः पशुपालक शेतकरी वगैरे हजारो वर्षांपासून जोपासलेला पोळा हा सण. पशुपालन अवस्थे नंतर कृषक अवस्थेत आलेल्या प्राचीन मानव समुदायाचा हा सण. भूमी आणि भाकरीसाठी राबराब राबणाऱ्या श्रमसंस्कृतीचे ते प्रतीक आहे. शेतकरी व शेतमजुराचा सच्चा साथीदार म्हणजे बैल. हे तिन्ही घटकांची परस्पर पुरकता ही अन्नासह अर्थार्जन निर्मितीसाठी देशाचा मुख्य आधारस्तंभ ठरते.

आपला बैल उठून दिसावा यासाठी शेतकरी आपल्या ऐपतीप्रमाणे त्याचा साजशृंगार खरेदी करतात. बैल सजविताने व पोळ्याच्या मिरवणुकीत भाग घेतात. गावाच्या सीमेजवळच्या शेतावर आंब्याच्या पानाचे एक मोठे तोरण करून बांधतात. या सणाच्या दिवशी महाराष्ट्रातल्या खेड्यांमधल्या प्रत्येक घराला आंब्याच्या पानांचे तोरण बांधले जाते व त्या जवळ गावातल्या सर्व बैलजोड्या, वाजंत्री, सनई, ढोल, ताशे वाजवत एकत्र आणल्या जातात.

या वेळेस झडत्या म्हणायची पद्धत आहे, त्यानंतर मानवाईक ज्य्याला गावात मान आहे ती व्यक्ती, गावचा पाटील किंवा श्रीमंत जमीनदार तोरण तोडतो व पोळा फुटतो नंतर बैल मारुतीच्या देवळात नेतात व नंतर घरी नऊन त्यांना ओवाळतात. बैल नेणाऱ्यास बोजारा देण्यात येतो, शेतकरी वर्गात हा सण महत्त्वाचा मानला गेल्याने या सणासाठी शेतकऱ्यांमध्ये विशेष उत्साह व आनंदाचे वातावरण असते.

भारत हा एक कृषिप्रधान देश आहे. महाराष्ट्रात व त्यातल्या त्यात विदर्भात, पोळा हा एक शेतकऱ्यांचा मोठा

सण आहे. त्या दिवशी बैलांना कामकाजापासून सुट्टी असते. त्या दिवशी बैलांना न्हाऊ-माखू चालतात. त्यांना गोड पुरणपोळीचे जेवण घालतात, त्यांना सजवतात व मिरवतात. त्या दिवशी त्यांची घराघरी पूजा होते.

गावातील शेतकरी सकाळपासूनच बैलपोळ्याच्या तयारीला सुरुवात करून देतो. या दिवशी सर्वात आधी शेतकरी भल्या पहाटे उठून बैलांच्या गळा आणि नाकातील दोर काढतात. या दिवशी शेतकरी आणि त्यांचे कुटुंब बैलांना धुणे, शिगे रंगवणे, जुने दोर बदलून नवीन बांधणे, नवीन घंटा बांधणे आणि त्याचा साजशृंगार करतात. यानंतर त्यांना सजवून त्यांची पूजा केली जाते.

या दिवशी बैलाच्या खांद्याला हळद व तुपाने किंवा तेलाने शेकतात. याला खांद शेकणे अथवा खांद शेकणे म्हणतात. बैलाच्या पाठीवर नक्षीकाम केलेली पाठीवर घालायची झुल, सवांगावर गेरूचे ठिपके, शिंगांना वेगड, डोक्याला बांशिंग, गळ्यात कवड्या व घुंगरांच्या माळ, नवी वेषण, नवा कासरा पायात चांदीचे व करदोड्याचे तोडे घालून त्याला खावला सुग्रास अन्नाचा नेवद्य देतात. काही ठिकाणी बाजरीची खिचडी सुद्धा बैलांना खाऊ घातली जाते.

सार्यकाळच्या वेळी गावातील सर्व लोक आपापल्या बैलांना घेऊन गावाच्या मोकळ्या चौकात जमतात. बैलपोळ्याच्या दिवस शेतकरी आणि शेतात काम करणारे बैल व इतर सर्व प्राण्यांच्या विश्रांतीचा दिवस असतो, म्हणून या दिवशी कोणतेही काम केले जात नाही. यानंतर संध्याकाळच्या वेळी घरातील महिला आपापल्या बैलाची आरती ओवाळून पूजा करतात.

ढोल ताशांच्या गजरात त्यांची मिरवणूक काढली जाते. घरातील स्त्रिया स्वादिष्ट व्यंजन, पुरणपोळी व शिरा बनवतात व बैलांना पुरणपोळीचे जेवण दिले जाते. बैलाची निगा राखणाऱ्या बैलकरी घरगड्यास नवीन कपडे देण्यात येतात.

शक्तिप्रदर्शनाचे साधन बनत आहे. पूर्वी दहीहंडी ही गावातील किंवा परिसरातील तरुण मंडळांनी एकत्र येऊन साजरी केली जात असे. यात स्पर्धा असली, तरी ती उत्सवाच्या आनंदासाठी होती. लोक आपापल्या परीने मदत करत, योगदान देत, आणि हा दिवस आनंदात साजरा करत. मात्र आता चित्र पूर्ण बदलले आहे. राजकीय नेत्यांच्या हस्ते उद्घाटने, मोठेमोठे बॅनर, लक्षवेधी रोख बक्षिसांची घोषणा, आणि राजकीय वक्तव्ये

जेव्हा कोणताच धर्म अस्तित्वात आलेला नव्हता तेव्हा पासूनच प्राचीन भारतीय मानव समुदायाने बैलपूजनाची परंपरा जोपासलेली होती हे सिंधू संस्कृतीतील उत्खननातून सिद्ध झालेले आहे. बैल हे श्रमाचे प्रतीक, त्याच्याकडून वर्षभर काम करून घेत असतांना त्याच्या या ऋणाईतून उत्तराई होण्याचा हा दिवस म्हणून पोळा हा सण साजरा करण्याची ही प्रथा ग्रामीण जीवनात कायम आहे.

अलीकडे जरी ट्रॅक्टरद्वारे शेतीची कामे केली जात असली तरी बैलाचे महत्त्व जमानासात आजही कमी झालेले नाही. वर्षभर शेतकऱ्यांचा सखा बणून राहणाऱ्या या बैलांच्या अपार श्रमातून देशातील तमाम मानवास रोजगार, अन्नधान्य व भोजन मिळते. परंतु या सणानिमित्त पळस या झाडांच्या फांद्या दारासमोर, गोठ्यात, शेतात ठेवण्याचीही परंपरा असल्यामुळे लाखो झाडांची तोड या दिवसावर होते.

अवकाळी पाऊस, दुष्काळ या निसर्गाच्या लहरीपणातून शेतकरी व पशुपालकांचा जीव आधीच मेटाकुटीला आलेला असतांना त्यात अशा सणोत्सवाच्या निमित्ताने होणारी वृक्ष तोड योग्य नाही, पर्यावरणाचा न्हास करणारी ही पळस तोड थांबायला हवी. रक्ताचे पाणी करणारा शेतकरी आत्महत्या करतो, उपाशी झोपतो तर या मंदीरात देव-धर्माचे अवडंबर माजवणारा पुजारी, पुरोहित, पंडीत चैनीने तुपाशी खातो हे वास्तव म्हणजे या देशाची शोकांतिकाच म्हणावी लागेल.

या देशात गाय ही गोमाता ठरली जाते, परंतु बैल पिता ठरत नाही. मंदिरात मात्र दान-दक्षिणा ऐटण्यासाठी गोमाता नव्हे तर नंदी बैलाचाच प्रतीकृती हवी असेत ही विसंगती जोपासणारेच जर संस्कृती व धर्मरक्षक बणून मानवाच्या जीवावर उठत असेल तर आमच्या धडावर आमचेच डोके व आमचाच मेंदू असल्याशिवाय खरी संस्कृती व खरा धर्म याची सत्यता कळणार नाही. कष्टाशिवाय व्यक्तीला आणि बैलाशिवाय शेतीला पर्याय नाही, सर्वांना बैल पोळ्याच्या शुभेच्छा !

हे सर्व या उत्सवात स्थान घेऊ लागले आहे.

अमरावती जिल्ह्यातील अनेक भागांत दहीहंडी आयोजक मंडळे ही थेट राजकीय पक्षांशी संबंधित असलेली असतात. परिणामी, कार्यक्रमात त्या पक्षाचे नेते, आमदार, खासदार यांची उपस्थिती अनिवार्य बनते. त्यांच्या भाषणांमध्ये अनेकदा विरोधकांवर टीका केली जाते. सामाजिक एकजुटीचा आणि आनंदाचा उत्सव राजकीय कुरबोड्यांचा मंच बनतो. या प्रकारामुळे उत्सवाचा मूळ उद्देश आणि भावना कुठेतरी हरवताना दिसतात.

यात आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे स्पर्धातील बक्षिसांची रक्कम. राजकीय ताकद दर्शविण्यासाठी लाखो रुपयांची बक्षिसे जाहीर केली जातात. परिणामी, अनेकदा तरुणांचे जीव धोक्यात येतात. सुरक्षा नियम पाळले जात नाहीत. फक्त प्रसिद्धी आणि राजकीय फायदा मिळवण्यासाठी असुरक्षितता वाढलेली दिसते.

राजकारणामुळे अनेकदा सामाजिक तेढ निर्माण होते. एका पक्षाचे आयोजन असल्याने दुसऱ्या पक्षाच्या समर्थकांमध्ये नाराजी निर्माण होते. कधी कधी तर यातून वाद, गोंधळ आणि पोलिस हस्तक्षेपाची वेळ येते. धार्मिक आणि सांस्कृतिक परंपरेचा अपमान होतो.

अर्थात, राजकीय सहभाग संपूर्णपणे नाकारता येणार नाही. जर राजकीय व्यक्ती आपल्या सामाजिक जबाबदारीतून या उत्सवाला सहाय्य करत असतील, तर त्याचे स्वागतच करावे लागेल. मात्र त्याचा उपयोग प्रसिद्धीसाठी, विरोधकांची बदनामी करण्यासाठी किंवा निवडणुकीपूर्वी मतदारांवर प्रभाव टाकण्यासाठी केला जात असेल, तर ती बाब चिंताजनक ठरते. दहीहंडी हा एक सांस्कृतिक ठेवा आहे. त्याचे रूपांतर राजकीय रंगमंचात होऊ नये. उत्सवाचा मूळ हेतू झऱ् सामूहिक आनंद, एकजुट, आणि पारंपरिक कलेचे जतन याला पुढे नेणे हीच खरी गरज आहे. अमरावती जिल्ह्यातील आयोजकांनी आणि स्थानिक नागरिकांनी या विषयावर जागरूक राहून, उत्सवाला पुन्हा त्याच्या मूळ स्वरूपात आणण्यासाठी प्रयत्न करायला हवेत.

बादल डवरे ९९७५८४४६३८

आजपोळा आहेना -हरिभाऊ शुक्ल

उपमुख्यमंत्री
अजितदादा पवार
यांची ग्वाही

सातबारा कोरा-कोरा..!

संघर्षाचा पोळा कर्ममुक्तीचा पोळा!

आजच केसरा महसु
"१४/१२ कोरा - कोरा"
शेतकरी कर्मचाऱ्यां
हवीच!

शेतकरी प्रदमासाठी
साजणार होणारा
हच स्वराष्ट्रपुरा
संघर्षाचा पोळा!

प्रत्येक गावकार,
प्रत्येक वैद्यक्या उदीवार
संघर्षाची घेण लिण!

आपल्या गावठील सर्व
नागरिक, कार्यकर्ते, शेतकरी
यांच्याची याबाबत चर्चा करा!
या कणा संपन्नपेनेला
राजक रूप ला!

हाच खराखुरा संघर्षाचा पोळा राहणार असल्याचे बच्चू कडू म्हणाले.

शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांकडे सरकारचे लक्ष वेधण्यासाठी बच्चू कडू यांनी अमरावती आणि यवतमाळ जिल्ह्यात गेल्या महिन्यात १३८ किलोमीटरची पदयात्रा काढली होती. शिवसेना (उद्धव ठाकरे), मनसेसह विविध पक्षांनी या पदयात्रेला पाठिंबा दिला होता. बच्चू कडू यांनी ज्यावेळी अनन्याग आंदोलन केले होते

हाच खराबुरा संघर्षाचा पोळा राहणार असल्याचे बच्चू कडू म्हणाले.

शेतकऱ्यांचा प्रश्नांकडे सरकारचे लक्ष वेधण्यासाठी बच्चू कडू यांनी अमरावती आणि यवमाळ जिन्ह्यात गेल्या महिन्यात १३८ किलोमीटरची पदयात्रा काढली होती. शिवसेना (उद्धव ठाकरे), मनसेसह विविध पक्षांनी या पदयात्रेला पाठिंबा दिला होता. बच्चू कडू यांनी ज्यावेळी अनन्याग आंदोलन केले होते